



European Network for
Rural Development

PL

PRZYKŁADOWE PROJEKTY

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów
Wiejskich

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH



<https://enrd.ec.europa.eu>

Sfinansowana



Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD) to ośrodek wymiany informacji łączący podmioty zaangażowane w rozwój obszarów wiejskich na terytorium całej Unii Europejskiej (UE). ENRD przyczynia się do skutecznego wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich (PROW) państw członkowskich, wspierając gromadzenie wiedzy i jej wymianę, jak również ułatwiając wymianę informacji i współpracę pomiędzy obszarami wiejskimi w całej Europie.

Każde państwo członkowskie utworzyło krajową sieć obszarów wiejskich, która skupia organizacje i organy administracji zaangażowane w rozwój obszarów wiejskich. Na poziomie UE ENRD wspiera tworzenie sieci kontaktów między takimi krajowymi sieciami obszarów wiejskich, administracjami krajowymi i organizacjami europejskimi.

Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej ENRD (<https://enrd.ec.europa.eu>)

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

Broszura o przykładowych projektach realizowanych w ramach EFRROW stanowi część cyklu publikacji ENRD, którego celem jest propagowanie wymiany informacji.

Każde wydanie broszury zawiera opis różnego rodzaju projektów, które otrzymały dofinansowanie w ramach PROW z EFRROW.

Wcześniejsze wydania broszury o przykładowych projektach współfinansowanych z EFRROW można pobrać ze strony ENRD (https://enrd.ec.europa.eu/publications_pl). Zbiór dobrych projektów i praktyk ENRD (https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice_pl) zawiera liczne przykłady pomocy udzielonej w ramach EFRROW na rzecz inicjatyw związanych z rozwojem obszarów wiejskich.

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej

**Numer bezpłatnej infolinii (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Redaktor naczelny: Neda Skakelj, kierownik działu w Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej

Wydawca: Ed Thorpe, Dyrektor ds. Komunikacji, punkt kontaktowy ENRD

Tekst ukończono i oddano do druku w czerwcu 2017 r. Oryginał sporządzono w języku angielskim.

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w internecie: <http://europa.eu>.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2017

Print : ISBN 978-92-79-68629-0 ISSN 2529-4997 doi:10.2762/770696 KF-AP-17-002-PL-C

PDF : ISBN 978-92-79-68633-7 ISSN 2529-5055 doi:10.2762/2424 FK-AP-17-002-PL-N

© Unia Europejska, 2017

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Treść niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedla opinie instytucji Unii Europejskiej.

Tekst niniejszej publikacji służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie jest prawnie wiążący.

Printed by Bietlot in Belgium

Można także zamówić jeden bezpłatny wydrukowany egzemplarz na stronie internetowej księgarni UE (<http://ec.europa.eu/ecolabel/>)

Podziękowania

Główni współautorzy: Ed Thorpe, Patrick Pasgang, Roxana Vilcu, Petri Rinne, Ilze Raath, Pat Kennedy, Jakob Hydén, Afroditi Mantzinou, Veronika Korcekova, Marieke Kok i Anna Parizan

Redakcja techniczna: Benoit Goossens, Veneta Paneva

Fotografia na okładce © Cywain Agriculture

Spis treści



1. Usługi doradcze w zakresie rolnictwa

Strona 4

Całodniowa wycieczka autokarowa inspiruje rolników we Flandrii w Belgii

Indywidualny mentoring biznesowy w Walii w Wielkiej Brytanii

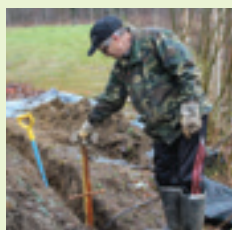


2. Doradztwo biznesowe na obszarach wiejskich

Strona 8

Tworzenie cyfrowych sieci kontaktów wśród przedsiębiorstw na obszarach wiejskich w Irlandii

Dopasowane wsparcie biznesowe dla kobiet na obszarach wiejskich w Szwecji



3. Infrastruktura wspomagająca

Strona 12

Lokalna sieć światłowodowa w Kuhmo w Finlandii

Nowa infrastruktura dla małych przedsiębiorstw w Górnej Austrii



4. Inwestycje w sektorze rolno-spożywczym

Strona 16

Tworzenie nowego łańcucha dostaw na obszarach wiejskich w Grecji

Pilna modernizacja gospodarstwa mleczarskiego na Słowacji



5. Inwestycje w dywersyfikację na obszarach wiejskich

Strona 20

Świetlica dla dzieci w gospodarstwie rolnym w Holandii

Modernizacja rodzinnego przedsiębiorstwa metalurgicznego na obszarach wiejskich na Węgrzech



6. Inwestycje w przedsiębiorstwa społeczne

Strona 24

Integracja osób o specjalnych potrzebach na obszarach wiejskich w Szkocji

Mała wieś w środkowych Niemczech korzysta ze spółdzielczego sklepu



Wstęp

W tym wydaniu broszury o przykładowych projektach współfinansowanych z EFRROW skoncentrowano się na kwestii wsparcia przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Tytuł odzwierciedla założenie, zgodnie z którym ważne jest nie tylko wspieranie poszczególnych przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich, ale również stworzenie korzystnego środowiska, które umożliwi zakładanie i rozwijanie przedsiębiorstw na obszarach wiejskich oraz ich rentowność.

Wsparcie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oznacza zwykle przeprowadzanie strategicznych interwencji, które mogą zwiększyć prawdopodobieństwo powodzenia i samowystarczalności działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. W praktyce takie wsparcie może obejmować inwestycje w infrastrukturę cyfrową i fizyczną, której potrzebują przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarach wiejskich, aby osiągnąć rentowność, a także ukierunkowane inwestycje, pomoc i doradztwo, które mogą zwiększyć stabilność finansową poszczególnych przedsiębiorstw.

Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich jest zasadniczym elementem ich rozwoju, ponieważ żywotność społeczności i społeczeństwa zależy od możliwości prowadzenia lokalnej działalności gospodarczej i od dostępu do lokalnych miejsc pracy. Wsparcie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich nie tylko jest zasadniczym priorytetem unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich, ale może być także wartościowym wkładem w realizację ogólnych celów UE dotyczących zatrudnienia i wzrostu gospodarczego dzięki wykorzystaniu dużego potencjału rozwoju wielu obszarów wiejskich.

Programy rozwoju obszarów wiejskich (PROW) zapewniają wsparcie na rzecz przedsiębiorczości na obszarach wiejskich poprzez szereg działań. Do najważniejszych z nich należą m.in.: transfer wiedzy i działalność informacyjna (działanie 1); usługi doradcze (działanie 2); inwestycje w środki trwałe (działanie 4); rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (działanie 6); podstawowe usługi i odnowa wsi (działanie 7); współpraca (działanie 16); oraz LEADER (działanie 19).

Projekty przedstawione w tej publikacji mają na celu zilustrowanie niektórych z szerokiego wachlarza możliwych podejść do poprawy otoczenia biznesowego na obszarach wiejskich bądź wspierania poszczególnych przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich.

Sześć kategorii wsparcia dla przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Niniejsza broszura została podzielona na sześć sekcji poświęconych głównym obszarom możliwości oferowanych w ramach PROW na rzecz wsparcia przedsiębiorczości na obszarach wiejskich:

1. Usługi doradcze w zakresie rolnictwa

PROW oferują konkretne możliwości rozpoczęcia działalności jako podmiot, który świadczy usługi doradcze w zakresie rolnictwa lub leśnictwa oraz szkolenia doradców w celu wsparcia zainteresowanych stron zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich. W ramach dużej części projektów skupiono się na wsparciu doradczym i biznesowym, szczególnie w sektorze rolno-spożywczym.

2. Doradztwo biznesowe na obszarach wiejskich

Dzięki PROW możliwe jest sfinansowanie działalności doradczej i wspierającej przedsiębiorczość, która zapewni ogólny rozwój biznesowy różnych form przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w tym poprzez dywersyfikację działalności pozarolniczej. Zakres możliwych usług może rozciągać się od tradycyjnego doradztwa biznesowego po rozwój umiejętności. Niektóre podejścia ukierunkowano na konkretne grupy, takie jak kobiety lub młodzież.

3. Supportive infrastructure

Inwestycje wspierane przez PROW mogą pomóc w utworzeniu infrastruktury niezbędnej do tego, aby obszary wiejskie mogły stanowić łatwo dostępne i interesujące otoczenie biznesowe. Wsparcie może przybrać wiele postaci – od inwestycji w podstawowe usługi i modernizację dróg lokalnych po zapewnienie dostępu do internetu i właściwych przestrzeni roboczych.

4. Inwestycje w sektorze rolno-spożywczym

Sektor rolno-spożywczy w dalszym ciągu ma zasadnicze znaczenie dla wielu gospodarek na obszarach wiejskich w całej Europie. Dzięki ukierunkowanemu wsparciu inwestycyjnemu projekty wspierane przez EFRROW przyczyniły się do rozwoju i wzrostu przedsiębiorstw rolno-spożywczych oraz zwiększenia ich konkurencyjności.

5. Inwestycje w dywersyfikację na obszarach wiejskich

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarach wiejskich w coraz większym stopniu rozwijają swoją działalność w wielu różnych sektorach gospodarki. Takie przedsiębiorstwa mogą korzystać ze wsparcia EFRROW, co z kolei może pomóc w zwiększeniu dywersyfikacji gospodarczej i zrównoważonego charakteru obszarów wiejskich.

6. Inwestycje w przedsiębiorstwa społeczne

Zmiany w dostarczaniu produktów i świadczeniu usług na obszarach wiejskich nie tylko są konieczne, ale także oznaczają duży potencjał. Wsparcie w ramach EFRROW za pośrednictwem PROW może odegrać kluczową rolę w umożliwieniu przedsiębiorstwom społecznym rozpoczęcia działalności i świadczenia usług w różnych dziedzinach, od sklepów po opiekę zdrowotną oraz od transportu po opiekę nad dziećmi.

Każda sekcja niniejszej publikacji rozpoczyna się jednostronicowym przeglądem danego tematu oraz opisem podejść, które można potencjalnie zastosować, aby zapewnić „wsparcie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”. Dalsza część każdej sekcji zawiera dwie krótkie analizy przykładów dotyczące projektów współfinansowanych z EFRROW, których celem jest praktyczne zilustrowanie różnych dobrych praktyk.

Mamy nadzieję, że niniejsza broszura przyczyni się do upowszechnienia wiedzy na temat szerokiego wachlarza możliwości i przyszłych tendencji w wykorzystywaniu PROW, aby wspierać przedsiębiorstwa w wielu kontekstach wiejskich.

Liczymy na to, że przedstawione przykłady posłużą jako źródło inspiracji dla podobnych inicjatyw bazujących na niektórych spośród przedstawionych praktyk i podejść. Punkt kontaktowy ENRD zachęca do przekazywania wszelkich informacji na temat nowych, innowacyjnych podejść, którymi można podzielić się i które można omówić w ramach sieci.

Zespół punktu kontaktowego ENRD

1. Usługi doradcze w zakresie rolnictwa

W ramach dużej części projektów skupiono się na wsparciu doradczym i biznesowym, szczególnie w sektorze rolno-spożywczym. Działalność ta może stanowić źródło inspiracji dla producentów i przetwórców. Może też pomóc im w tworzeniu skutecznych biznesplanów i w pokonywaniu wyzwań związanych z ich realizacją.

Doradcy i szkoleniowcy mogą pomóc w ulepszeniu podstawowej działalności rolno-spożywczej, oferując przedsiębiorcom pomoc w rozwinięciu umiejętności technicznych lub wiedzy fachowej, której mogą potrzebować, bądź wskazując im możliwości uzyskania takiego wsparcia. Mogą również wzmocnić wiarę w powodzenie rozpoczęcia nowej i bardziej zróżnicowanej działalności w innych sektorach gospodarki (np. w turystyce).

Najważniejszą wskazówką, która wynika z przedstawionych w niniejszej publikacji przykładów, jest to, że aby wsparcie było skuteczne, nie może polegać na jednorazowym działaniu polegającym na inspirowaniu do zakładania przedsiębiorstw. Podejścia, które zapewniają powodzenie, polegają na utrzymaniu związku z przedsiębiorstwem w dłuższej perspektywie czasowej i towarzyszenie mu w realizacji jego biznesplanu, uzyskiwaniu dostępu do środków finansowych, przezwyciężaniu trudności oraz korzystaniu z niezbędnych umiejętności i porad eksperckich.

PROW oferują konkretne możliwości rozpoczęcia działalności jako podmiot, który świadczy usługi doradcze w zakresie rolnictwa lub leśnictwa, szkolenia doradców i pomagania zainteresowanym stronom zaangażowanym w rozwój obszarów wiejskich, aby mogły one skorzystać z usług doradczych poprzez działania w zakresie usług doradczych (działanie 2) i transferu wiedzy (działanie 1). Ten rodzaj działalności może być przedmiotem wsparcia również w ramach projektów LEADER (działanie 19).

Wsparcie w ramach grupy

Jednym z rodzajów podejść wspieranych przez PROW jest zrzeszanie producentów, aby poszukiwać nowych możliwości i badać potencjał wzrostu gospodarczego we wspólnym otoczeniu lub na wspólnym forum.

Rolnicy mogą osiągnąć korzyści, dzieląc się pomysłami i obawami oraz budując sieć wzajemnego wsparcia, a nawet tworząc nowe koncepcje współpracy. Jednocześnie doradcy mogą dotrzeć do wielu producentów na jednym spotkaniu, zmniejszając tym samym koszty jednostkowe.

Z przedstawionego w niniejszej sekcji wsparcia grupowego można wyciągnąć pożyteczny wniosek – choć nie wolno dopuścić do tego, aby proces ten stał się nadmiernie wykluczający – ważne jest, by pracować z rolnikami, którzy chcą i mogą rozmawiać z innymi na temat swoich pomysłów na biznes oraz są otwarci na badanie nowych dróg rozwoju i zmiany istniejących praktyk.

W studium przypadku na s. 5 przedstawiono innowacyjny przykład z Flandrii (Belgia), w ramach którego zapewnia się wsparcie biznesowe podczas całodniowej wycieczki autokarowej.

Indywidualny mentoring

W ramach PROW wspierano również zupełnie inne podejście, a mianowicie indywidualne usługi w zakresie mentoringu.

Ich zaletą jest bardziej spersonalizowany i dostosowany do indywidualnych potrzeb charakter usług, który umożliwia szybką i skuteczną odpowiedź na zmieniającą się sytuację i potrzeby danego przedsiębiorstwa.

Indywidualne podejście może być również bardziej odpowiednie dla tych producentów lub przetwórców, którzy nie czują się komfortowo, dzieląc się pomysłami na biznes lub potencjalnie poufnymi informacjami na forum grupy.

Zob. s. 7, aby uzyskać szczegółowe informacje na temat podejścia w Walii (Wielka Brytania), w ramach którego w innowacyjny sposób zapewniane są zindywidualizowane usługi wsparcia biznesowego w sektorze rolno-spożywczym.



Całodniowa wycieczka autokarowa inspiruje rolników we Flandrii w Belgii

Inicjatywa „Akademia w podróży” ilustruje innowacyjne podejście do wsparcia biznesowego dla producentów i przetwórców sektora rolno-spożywczego. Projekt pomógł wielu uczestnikom w stworzeniu produktów lub opracowaniu biznesplanów, aby rozwinąć lub zdywersyfikować ich gospodarstwa rolne, wskazując im inspirujące pomysły oraz zapewniając porady eksperckie i wsparcie podobnych im osób podczas całodniowej wycieczki autokarowej.

Koncepcję „Akademii w podróży” opracował Ośrodek Wsparcia Innowacji (Innovatiesteunpunt) zapewniający usługi doradcze we Flandrii w Belgii. Jego celem było połączenie wymiany najlepszych praktyk w kontekście międzynarodowym z dostępem do porad eksperckich i partnerskiego wsparcia.

Pomysł polegał na przeprowadzaniu całodniowych wizyt studyjnych przy wykorzystaniu „roboczego autokaru” dostosowanego do pracy. Poza wymaganym sprzętem multimedialnym autokar posiada sześć zestawów stolików z siedzeniami, każdy na cztery osoby, oraz „salon”, który umożliwia pracę w grupie podczas jazdy autokarem.

Nieco trudno było przekonać rolników do wzięcia udziału w pierwszej wycieczce. Później jednak zapotrzebowanie było takie, że musieliśmy dokonywać selekcji rolników.

Patrick Pasgang

Koordinator projektu, *Innovatiesteunpunt*

Cel projektu jest następujący – do momentu zakończenia podróży autokarem każde uczestniczące gospodarstwo rolne ma dysponować nakreślonym biznesplanem lub planem rozwoju produktu, który jest gotowy do realizacji.

Na każdą wycieczkę jedzie łącznie 12 par rolników i 7–10 doradców. Uważa się, że udział w parach jest

korzystny, ponieważ zapewnia stworzenie wspólnego planu i zapobiega sytuacjom, w których jedna osoba musi przekonać swoich kolegów do danego pomysłu po zakończeniu wycieczki.

Tworzenie sieci kontaktów na trasie

Każda wycieczka obejmuje wyjazd poza granice Belgii i dotyczy konkretnego tematu. Pierwszy wyjazd w ramach projektu „Akademia w podróży” był jednodniową wycieczką do Wielkiej Brytanii poświęconą innowacjom w sektorze spożywczym. Uczestnicy odwiedzili supermarkety w Wielkiej Brytanii w poszukiwaniu inspiracji dotyczących rozwoju produktu, elementów identyfikacji wizualnej i pakowania. Odwiedzili również przedsiębiorców rolniczych i omówili ich praktyki.

W ramach pierwszej wycieczki rolnicy opuścili domy o piątej rano i wrócili o pierwszej w nocy. Dzień był intensywny, ale przyniósł wspaniałe rezultaty pod względem inspiracji, rozwoju wiedzy i tworzenia sieci kontaktów.

Uczestnicy spędzają razem całą dzień. Wykorzystujemy dostępny czas w stu procentach. Po wycieczce wielu uczestników nadal utrzymuje kontakty i współpracuje ze sobą.

Patrick Pasgang

Innovatiesteunpunt



Rolnicy, którzy biorą udział w projekcie, są zadowoleni z wizyt studyjnych, tworzenia wzajemnych sieci kontaktów i wymiany wiedzy z ekspertami w trakcie całodniowej wycieczki autokarowej.

Na początku wycieczki rolnicy przedstawiają się grupie i zwięźle opisują swoją działalność gospodarczą, wyzwania i pomysły. Istnieje możliwość zadawania pytań i wysłuchania krótkich prezentacji uczestniczących ekspertów, wśród których znajdować się mogą projektanci, specjaliści ds. rozwoju biznesu, księgowi i eksperci prawni.

Pary mogą następnie zarezerwować sesje indywidualne lub w małych grupach z udziałem dostępnych ekspertów, aby podczas jazdy autokarem omówić poszczególne pytania lub pomysły.

Najważniejsze jest przygotowanie

Istotne jest, aby wybrać takich uczestników, którzy prawdopodobnie w największym stopniu skorzystają z wycieczki i wniosą w nią największy wkład. To założenie zrealizowano dzięki internetowym formularzom, które musieli wypełnić zainteresowani rolnicy, opisując swój profil, zainteresowania i pomysły. Konieczne jest, aby rolnicy chcieli otwarcie rozmawiać z innymi na temat swoich pomysłów na biznes.

Innym ważnym czynnikiem jest wybranie ekspertów pod kątem ich wiedzy i umiejętności, otwartości umysłu i motywacji. Muszą być gotowi do przedstawiania porad, tworzenia platformy dla pomysłów i pobudzania do nowych przemyśleń w odniesieniu do wszystkich koncepcji biznesowych, które omówiono w ciągu dnia.

Dobre przygotowanie obejmuje również wybór konkretnego tematu, dzięki czemu można skoncentrować prace w danym dniu na jednej kwestii, oraz znalezienie właściwych i inspirujących miejsc, które można odwiedzić.

Najważniejsze to mieć konkretny cel i przewidziane działania następcze. W przeciwnym razie uczestnicy powrócą do swojej codziennej pracy i problemów, a dany pomysł lub koncepcja biznesowa nigdy nie zostaną omówione w domu.

Patrick Pasgang
Innovatiesteunpunt

Skuteczne działania następcze

Ważne jest, aby zrozumieć, że wycieczka nie jest końcem procesu, ale rodzajem rozpoczęcia „z wysokiego C”. Innovatiesteunpunt prowadzi działania następcze w związku z każdą grupą uczestników, zapewniając im wsparcie i porady w realizacji ich planów. Pomaga im rozwijać projekty pilotażowe oraz wypełniać wnioski o finansowanie, jeżeli są one konieczne.

Łączny koszt projektu wynosi 45 000 EUR, w tym 15 000 EUR przeznaczone na samą wycieczkę i kolejne 30 000 EUR na wsparcie i porady dla uczestniczących rolników w ramach działań następczych, przewidziane na okres wielu miesięcy.

Wykorzystano finansowanie z LEADER, aby pokryć połowę kosztów całoniedziowych wycieczek, dzięki czemu rolnicy mogli wziąć w nich udział bezpłatnie.

Innovatiesteunpunt pokrywa koszty działań następczych dzięki dotacjom samorządowym.

Organizatorzy przeprowadzają ocenę wycieczki w tym samym dniu, a później ocenę działań następczych po sześciu miesiącach, aby zbadać zadowolenie z wyników i określić wszelkie dodatkowe zapotrzebowanie na wsparcie.

Jeden z uczestników wprowadził już trzy nowe produkty na podstawie koncepcji, którą opracowano podczas wycieczki autokarowej; w chwili obecnej realizowane są również inne biznesplany. Ponieważ chodzi o rolnictwo, wiele pomysłów wymaga czasu, aby przynieść rezultaty, ale prace trwają, a wsparcie biznesowe, które może zapewnić Innovatiesteunpunt, jest przedmiotem większego zainteresowania.

Stworzyliśmy nowy produkt, który nazwaliśmy „de Rode van Morkhoven” (Czerwone z Morkhoven), a obecnie przygotowujemy kolejny nowy projekt. Współpracujemy również z innymi tradycyjnymi producentami tworzącymi pod marką „Wyprodukowano ręcznie w Belgii”.

Linda Van den Bulck
Hodowca szafranu i uczestniczka „Akademii w podróży”

Największą zaletą tego projektu jest fakt, że ma wysoce przekrojowy charakter i można go zastosować w odniesieniu do wielu różnych kwestii, wyzwań i miejsc. Patrick Pasgang podsumowuje: „Najważniejsze to odnaleźć właściwych ekspertów na dany rodzaj wycieczki – jeżeli to się uda, możliwości są nieograniczone”.

Koncepcja wycieczki odniosła wielki sukces i stała się bardzo popularna. Różne osoby – w tym przedstawiciele samorządów w Belgii – pytały Patricka i jego zespół o możliwość zorganizowania wycieczki z uwzględnieniem wielu różnych tematów.

Zorganizowano już kolejne wycieczki, wykorzystując różne rodzaje finansowania. Jedna z wycieczek – do Holandii – dotyczyła wielofunkcyjnego rolnictwa i została dofinansowana w ramach LEADER, a inna – do Francji – została poświęcona produktom z marikultury i uzyskała wsparcie Interreg

Nazwa projektu	Akademia w podróży
Rodzaj beneficjenta	Usługi doradcze w zakresie rolnictwa
Okres	2014–2016
Pula środków finansowych	Koszt całkowity: 45 000 EUR Wkład z EFRROW: 7500 EUR Wkład krajowy/regionalny: 18 750 EUR Środki prywatne: 18 750 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 19 (2014–2020) – LEADER/ CLLD
Więcej informacji	www.innovatiesteunpunt.be
Kontakt	patrick.pasgang@innovatiesteunpunt.be

Indywidualny mentoring biznesowy w Walii w Wielkiej Brytanii

Inicjatywa „Cywain Agriculture” zapewnia zindywidualizowane wsparcie biznesowe na rzecz producentów i przetwórców sektora rolno-spożywczego na wszystkich etapach od stworzenia innowacyjnej koncepcji do dostawy produktów. Przyczynia się do rozwoju umiejętności i zwiększenia pewności siebie, co prowadzi do większej stabilności przedsiębiorstw.

Potrzeba stałego wsparcia biznesowego

W Walii od dawna prowadzone są programy z udziałem rolników, mające na celu stworzenie innowacyjnych pomysłów. Aby możliwe było przekształcenie tych pomysłów w rentowną działalność gospodarczą, brakowało jednak wsparcia w postaci działań następczych.

W 2008 r. przedsiębiorstwo Menter a Busnes, które opisuje się jako „czołowe walijskie niezależne przedsiębiorstwo działające na rzecz rozwoju gospodarczego”, podjęło próbę wypełnienia tej luki, opracowując projekt „Cywain Agriculture”.

W ramach „Cywain Agriculture” zatrudniono sześciu specjalistów do spraw rozwoju, którzy pomagają producentom i przetwórcom w rozwijaniu nowych produktów i rynków w oparciu o zrozumienie całego łańcucha dostaw.

Współpracują z przedsiębiorstwami objętymi wsparciem na rzecz rozwoju umiejętności i budowania pewności siebie oraz promują współdziałanie tam, gdzie jest ono potrzebne.

Specjaliści do spraw rozwoju, których część pracuje w niepełnym wymiarze czasu, prowadzą działalność w różnych lokalizacjach, ale otrzymują wsparcie scentralizowanego zespołu administracyjnego.

Takie podejście wzmacnia wiarę klienta w jego produkty i możliwości biznesowe, co z kolei przyczynia się do większej stabilności przedsiębiorstwa.

Niezależna ocena „Cywain Agriculture”

Rural Development Company Ltd, Wielka Brytania

Nowe usługi mentoringu

Specjaliści do spraw rozwoju pomagają klientom w określeniu planu działania z uzgodnionymi rolami, obowiązkami i wynikami. W razie potrzeby kontaktują klientów z mentorem-ekspertem, który zapewnia im wskazówki w zakresie rozwoju ich produktów lub rynków.

Wsparcie w ramach mentoringu jest indywidualnie dostosowywane do każdego przedsiębiorstwa i może obejmować biznesplany lub plany marketingu, projekt graficzny lub projekt strony internetowej, elementy identyfikacji wizualnej, procesy produkcyjne itd.

W wyniku monitorowania projektu stwierdzono, że z mentoringu skorzystały 64 grupy i 751 producentów surowców, co doprowadziło bezpośrednio do rozwoju 511 nowych produktów lub rynków.



© Cywain Agriculture

Mentorzy Cywain wspierają producentów i przetwórców walijskich surowców.

W ramach niezależnej oceny obliczono, że w okresie 2013–2015 projekt przyczynił się do utworzenia 96 miejsc pracy (47 w pełnym wymiarze czasu i 49 w niepełnym wymiarze czasu) i utrzymania 180 miejsc pracy (107 w pełnym wymiarze czasu i 73 w niepełnym wymiarze czasu).

Największą zaletą „Cywain Agriculture” jest szeroki zakres i wzajemne przenikanie się usług dostarczanych w ramach projektu, dzięki czemu jest to wyjątkowe podejście zapewniające kompleksowe świadczenie usług w jednym miejscu.

Niezależna ocena „Cywain Agriculture”

Rural Development Company Ltd, Wielka Brytania

Od 2013 r. klienci muszą pokryć 25% kosztów programu mentoringu. Uważa się, że jest to dobry sposób na ukierunkowanie wsparcia na te osoby, które są najbardziej zdeterminowane, by utworzyć rentowną działalność. W 2014 r. zabezpieczono dodatkowe środki finansowe na kontynuację i rozwój tego udanego podejścia.

Nazwa projektu	Cywain Agriculture
Rodzaj beneficjenta	Przedsiębiorstwo działające na rzecz rozwoju gospodarczego
Okres	2009–2014
Pula środków finansowych	Koszt całkowity: ok. 2 700 000 EUR Wkład z EFRROW: ok. 1 800 000 EUR Wkład krajowy/regionalny: ok. 900 000 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 124 (2007–2013) – Współpraca na rzecz rozwoju nowych produktów, procesów i technologii
Więcej informacji	www.menterabusnes.co.uk/en/cywain
Kontakt	myrddin.davies@menterabusnes.co.uk

2. Doradztwo biznesowe na obszarach wiejskich

Dzięki PROW możliwe jest sfinansowanie działalności doradczej i wspierającej przedsiębiorczość, która zapewnia ogólny rozwój biznesowy różnych form przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w tym dywersyfikację działalności pozarolniczej. Zakres takiej działalności może rozciągać się od tradycyjnego doradztwa biznesowego po rozwój umiejętności. Niektóre strategie ukierunkowano na konkretne grupy, takie jak kobiety lub młodzież.

Doradcy i szkoleniowcy mogą odgrywać kluczową rolę we wspieraniu i umożliwianiu dywersyfikacji na obszarach wiejskich, rozpowszechniając wiedzę na temat możliwości biznesowych, wskazując danym osobom stosowne wsparcie oraz budując pewności siebie i umiejętności potencjalnych przedsiębiorców.

Rozwój umiejętności cyfrowych

Brak umiejętności cyfrowych wśród ludności na obszarach wiejskich może w równym stopniu utrudniać rozwój przedsiębiorczości jak sam brak dostępu do internetu. Obie te kwestie należy rozwiązywać równolegle, umożliwiając społecznościom wiejskim korzystanie z potencjału biznesowego technologii cyfrowych.

Umiejętności cyfrowe można promować w ramach „tradycyjnych” programów nauczania prowadzonych w klasie. Istnieje jednak również wiele innych sposobów na rozwijanie umiejętności cyfrowych związanych z przedsiębiorczością i budowanie „cyfrowej pewności siebie” poprzez zajęcia online.

Takie działania nie są skierowane do osób, które nie mają doświadczenia w poruszaniu się w internecie, ale do osób, które być może nie mają wystarczającej wiedzy lub pewności siebie, aby zacząć korzystać z komputerów i internetu nie tylko na własne potrzeby, ale również na potrzeby działalności gospodarczej w oparciu o możliwości technologii cyfrowych.

Zob. s. 9 w celu zapoznania się ze szczegółowym opisem inicjatywy, w ramach której wykorzystywano regularne sesje online, aby rozwijać umiejętności cyfrowe w zakresie przedsiębiorczości i tworzyć sieci kontaktów na obszarach wiejskich w Irlandii.

Przedsiębiorczość sprzyjająca włączeniu społecznemu

Inne pożyteczne podejścia mogą w większym stopniu koncentrować się na dotarciu do grup, które borykają się z dodatkowymi barierami na drodze do założenia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Takie bariery mogą wynikać z tego, że osoby te zmagają się z (niezamierzoną) dyskryminacją w zakresie dostępu do wsparcia lub finansowania, ale także z braku wiary w to, że założenie przedsiębiorstwa jest dla nich realną możliwością.

Jedną z grup, która skorzystała z ukierunkowanych programów wsparcia, jest młodzież. Przykładem jest Junior Agri Academy na obszarach wiejskich w Walii, która zachęca młodych ludzi w wieku 16–19 lat do tego, aby rozważyli podjęcie satysfakcjonującej i interesującej kariery w przemyśle spożywczym i rolniczym.

Już teraz kobiety stoją na czele wielu przedsiębiorczych inicjatyw na obszarach wiejskich i działań w zakresie dywersyfikacji gospodarstw rolnych. Nadal istnieje jednak duży niezrealizowany potencjał w zakresie przedsiębiorczości, który można zagospodarować.

Zob. s. 11, aby zapoznać się ze szwedzkim projektem, w ramach którego zrealizowano projekt ukierunkowany na poprawę umiejętności biznesowych i pewności siebie uczestniczących w nim kobiet.



Tworzenie cyfrowych sieci kontaktów wśród przedsiębiorstw na obszarach wiejskich w Irlandii

Projekt „Digital Clare” doprowadził do rozwoju umiejętności cyfrowych i podniesienia świadomości wśród przedsiębiorstw, organizacji i poszczególnych osób w hrabstwie Clare, które ma głównie rolniczy charakter. Dzięki regularnym sesjom networkingowym online stworzono nowe połączenia i społeczność internetową, która nadal funkcjonuje i poszukuje nowych możliwości biznesowych w swojej okolicy.

Grupa Clare Local Development Company (CLDC) zdała sobie sprawę, że brak umiejętności cyfrowych i wiedzy hamuje rozwój biznesu i działalności społeczności w hrabstwie Clare w Irlandii.

W drodze otwartego przetargu CLDC zleciło świadczenie usług specjalistce ds. mediów cyfrowych, która opracowała szereg działań szkoleniowych w zakresie technologii cyfrowych, dostosowanych do potrzeb społeczności.

Aby znaleźć i przyciągnąć uczestników, CLDC zaprosiło klientów uczestniczących w ich dotychczasowych programach, korzystając przy tym z bazy danych obejmującej ponad 5 tys. osób fizycznych, przedsiębiorstw i organizacji. Po zorganizowaniu pierwszych wydarzeń o inicjatywie informowano w lokalnych mediach oraz pocztą pantoflową.

Szkolenia i wydarzenia

Na pierwszym etapie projektu specjalistka ds. mediów cyfrowych opracowała i przeprowadziła 28 kursów szkoleniowych w zakresie umiejętności cyfrowych. Sesje te obejmowały szereg powiązanych tematów,

w tym tworzenie profili na popularnych platformach społecznościowych, tworzenie treści w mediach społecznościowych i zarządzanie nimi oraz używanie platform hostingu zdjęć.

Specjalistka odbyła 60 godzin indywidualnego mentoringu z udziałem ponad 90 właścicieli przedsiębiorstw i przedstawicieli społeczności, omawiając, jak mogą oni rozwinąć swoje umiejętności cyfrowe i swoją działalność. Ponadto ułatwiła przeprowadzenie ośmiu indywidualnych sesji networkingowych dla osób zaangażowanych w działania w ramach projektu.

Nie można pozwolić, by słabe łącze szerokopasmowe na danym obszarze stanowiło wymówkę do rezygnacji z rozwijania umiejętności cyfrowych lokalnych zainteresowanych stron.

Agnes O’Shaughnessy

Specjalista ds. rozwoju lokalnego,
Clare Local Development Company (CLDC)

Budynki publiczne i lokalne hotele oferowały swoje lokale bezpłatnie. Bez żadnych kosztów przeprowadzono również działania z zakresu



© Digital Clare

Rozwinięto internetową społeczność biznesową, organizując regularne dyskusje na platformie Twitter z wykorzystaniem hasztagu #DigitalClare.

© Digital Clare



Dzięki temu hashtagowi miejscowi przedsiębiorcy zyskali możliwość prowadzenia działań marketingowych przy niskich kosztach.

marketingu i PR, wykorzystując istniejące sieci i kontakty. Jedynym kosztem finansowym projektu było wynagrodzenie specjalistki ds. mediów cyfrowych, które wynosiło 50 EUR za godzinę.

Chociaż na drugim etapie projektu specjalistka kontynuowała pracę poprzez prowadzenie szkoleń w salach, indywidualnych sesji networkingowych i internetowych kursów szkoleniowych, większą uwagę poświęcono tworzeniu trwałej społeczności cyfrowej.

Nowa społeczność cyfrowa

Specjalistka ds. mediów cyfrowych przy wykorzystaniu hasztagu #DigitalClare zorganizowała na platformie Twitter regularne dyskusje, które odbywały się we wtorkowe wieczory. Te internetowe sesje skupiły ludzi z całej społeczności, którzy chcieli rozwijać umiejętności cyfrowe lub swoje możliwości w tym zakresie. Pierwszego wieczoru hashtag #DigitalClare figurował w trendach w Irlandii przez 24 godziny i dotarł do 3,5 mln osób.

W projekt zaangażowało się wiele osób z wielu różnych przedsiębiorstw, lokalnych grup zainteresowania, grup wiekowych i środowisk.

Agnes O'Shaugnessy
CLDC

Na wstępnym etapie projektu specjalistka zapewniła koordynację ponad 20 cotygodniowych sesji na platformie Twitter. Po zakończeniu tego etapu organizatorzy mogli kontynuować prace bez konieczności stosowania jakichkolwiek ułatwień.

Do początku 2017 r. odbyło się ponad 50 takich wydarzeń, a hashtag #DigitalClare stał się znaną w okolicy nazwą odnoszącą się do innowacji cyfrowych i tworzenia sieci kontaktów.

Dzięki temu budowaniu połączeń różnorodne lokalne przedsiębiorstwa zyskały szansę w postaci działań marketingowych o niskich kosztach oraz

wzrostu liczby transakcji. Liczne przedsiębiorstwa stwierdziły, że nawiązały nowe kontakty biznesowe, a grupy społecznościowe zgłosiły również wzrost lokalnej łączności i dobrowolne uczestnictwo w wielu działaniach.

Inne działania, które wsparły utworzenie samowystarczalnej sieci osób zdolnych do prowadzenia projektu, obejmowały udaną inaugurację – wzięto w niej udział 180 osób, które wspierały lub angażowały się w projekt „Digital Clare” i reprezentowały szeroki przekrój społeczności.

Kiedy powstało „Digital Clare”, właśnie założyłam własny biznes. Wzięłam udział w wieczorze inauguracyjnym i byłam pod wrażeniem, jak duże zainteresowanie wzbudziła ta inicjatywa. Dzięki sieci skierowano do mnie wielu klientów.

Martina Neylon

Właścicielka Miword i uczestniczka „Digital Clare”

Ponadto na platformie Facebook utworzono zamkniętą grupę, aby wspomóc koordynację dalszych działań. Grupa ta, która obejmuje obecnie 688 członków, jest wykorzystywana jako platforma promocji wydarzeń i bezpieczna przestrzeń dla uczestników, na której mogą zadawać pytania i współpracować z pokrewnymi podmiotami w ramach swojej społeczności.

Więź i poczucie wspólnego zaangażowania, które wytworzyły się w kontekście projektu, przyczyniły się do zbudowania trwałej społeczności cyfrowej, która funkcjonuje do dziś.

Grupa „liderów Digital Clare” będzie działać na rzecz rozwijania nowej działalności przy wsparciu CLDC. Organizatorzy liczą na to, że dzięki temu powstaną dodatkowe projekty, które będą stanowić kontynuację wykonanej dotychczas cennej pracy

Istnieje centralna grupa aktywnych uczestników, który utrzymują funkcjonowanie sieci, ale wymagają pomocy. Rozwijając lokalną strategię rozwoju LEADER (LDS), stwierdziliśmy, że sieć wymaga miękkiego wsparcia.

Gloria Callinan
Koordynator LEADER

Nazwa projektu	Digital Clare
Rodzaj beneficjenta	Lokalna grupa działania (Clare Local Development Company)
Okres	2014–2017
Puła środków finansowych	Koszt całkowity: 32 000 EUR Wkład z EFRR: 14 400 EUR Wkład krajowy: 17 600 EUR
Działanie w ramach PROW	LEADER/Działanie 331 (2007–2013) – Szkolenia i informowanie podmiotów gospodarczych
Więcej informacji	www.cldc.ie/home/digital-clare
Kontakt	info@cldc.ie

Dopasowane wsparcie biznesowe dla kobiet na obszarach wiejskich w Szwecji

Dzięki projektowi „Rozwój biznesu dla kobiet” powstał ukierunkowany program szkoleniowy dla kobiet w celu opracowania biznesplanu dla nowego lub istniejącego pomysłu biznesowego na obszarach wiejskich. W ramach projektu zestawiono teorię i życiowe przykłady, aby rozszerzyć wiedzę biznesową i umiejętności oraz wzmocnić pewność siebie uczestniczących kobiet.

Lokalne stowarzyszenie rolników LRF Mälardalen pragnęło rozwinąć dostosowany do indywidualnych potrzeb pakiet wsparcia biznesowego dla kobiet na obszarach wiejskich, aby zarówno promować zasadę równości płci, jak i w lepszy sposób wykorzystać zdolność kobiet do wprowadzania innowacji, z korzyścią dla miejscowych obszarów.

Z mojego doświadczenia wynika, że kobiety często przedstawiają inną perspektywę, dzięki czemu odnajdują alternatywne rozwiązania i nowe możliwości rozwoju.

Helena Isakson
Kierownik projektu, LRF Mälardalen



© LRF Mälardalen

Projekt pomógł rozbudować biznesplan Annie Kalvebrand, miejscowej serowarce.

Pomoc w tworzeniu biznesplanu

Koordynator projektu, Helena Isakson, pracowała już wcześniej jako doradca ds. rozwoju biznesu. Zestawiła program i materiały dydaktyczne, których celem jest poprowadzenie uczestniczek przez proces tworzenia biznesplanu.

Podczas sześciu oddzielnych sesji warsztatów szkoleniowych uczestniczki otrzymały nowe narzędzia i wzory, które mogły im pomóc w lepszym zaplanowaniu ich działalności gospodarczej, aby zwiększyć rentowność i ulepszyć ich pomysły.

Łącznie w projekcie wzięło udział 60 kobiet, które mogły skorzystać zarówno z informacji teoretycznych, jak i praktycznych ćwiczeń dotyczących sytuacji z życia wziętych.

Byłam dumna, że tyle kobiet chciało wziąć udział w szkoleniu i że tak wiele z nich było zadowolonych z uzyskanej wiedzy.

Helena Isakson
LRF Mälardalen

Korzystne rezultaty

Aż 50 uczestniczkom udało się opracować biznesplany, które zostały zatwierdzone przez zewnętrznych konsultantów. Dzięki temu zyskały znakomitą podstawę do wdrożenia swoich pomysłów, a także do kontaktów z bankami, potencjalnymi partnerami lub właściwymi organami.

Uczestniczki zgodnie oceniły bardzo wysoko odbyte szkolenie, a wiele z nich poleciło program swoim koleżankom i znajomym. Skorzystały również z

wzajemnego wsparcia i tworzenia sieci kontaktów, ustanawiając grupę na platformie Facebook.

W tym okresie nauczyłam się bardzo wiele. Być może prędzej czy później i tak zdobyłabym takie doświadczenie, ale jestem pewna, że zajęłoby to o wiele więcej czasu.

Anna Kalvebrand
Serowarka i uczestniczka szkolenia w ramach projektu

Podczas szkolenia zauważono, że choć opracowanie biznesplanu jest jednym z najlepszych dostępnych narzędzi, wiele kobiet potrzebuje dalszego szkolenia w zakresie księgowości i kierownictwa oraz mogłoby skorzystać na dalszym indywidualnym coachingu, który wzmocni ich wiarę w siebie jako przedsiębiorców.

Nazwa projektu	Rozwój biznesowy dla kobiet
Rodzaj beneficjenta	Stowarzyszenie rolników
Okres	2012–2015
Pula środków finansowych	Koszt całkowity: 94 000 EUR Wkład z EFRROW: 42 000 EUR Wkład krajowy: 42 000 EUR Wkład prywatny: 10 000 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 331 (2007–2013) – Szkolenia i informowanie podmiotów gospodarczych
Więcej informacji	www.lrf.se/mitt-lrf/regioner/malardalen
Kontakt	Helena.Isakson@lrf.se

3. Infrastruktura wspomagająca

Inwestycje wspierane przez programy rozwoju obszarów wiejskich mogą pomóc w utworzeniu infrastruktury niezbędnej do tego, aby obszary wiejskie mogły stanowić łatwo dostępne i interesujące otoczenie biznesowe. Mogą one przybrać wiele postaci – od inwestycji w podstawowe usługi lub modernizację dróg lokalnych po zapewnienie dostępu do internetu i właściwych przestrzeni roboczych.

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarach wiejskich mogą być w niekorzystnej sytuacji z powodu stosunkowej izolacji i braku właściwej infrastruktury, która wspierałaby rozwój ich działalności.

Równocześnie dostępność tańszych gruntów na obszarach wiejskich w porównaniu z miastami i rozwój technologii cyfrowych mogą oferować istotne korzyści, które może przynieść zapewnienie niezbędnej infrastruktury.

Wsparcie PROW można wykorzystać do inwestycji w infrastrukturę, które są konieczne do ułatwienia prowadzenia lokalnej działalności gospodarczej, na przykład w ramach podstawowych usług i odnowy wsi (działanie 7).

Ponadto przez kilka lat wiele lokalnych grup działania korzystało z finansowania LEADER, aby wesprzeć inwestycje w lokalną infrastrukturę. Takie projekty często prowadzą pasjonaci lub grupy w ramach społeczności.

Zapewnianie dostępu do internetu

W XXI wieku należy zapewnić szybki i niezawodny dostęp do internetu, aby stworzyć takie środowisko dla przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich, które będzie zapewniać rzeczywiste wsparcie. Niezbędne jest wyeliminowanie przepaści cyfrowej istniejącej na wielu obszarach wiejskich poprzez wykorzystanie takiej technologii, która jest najbardziej odpowiednia dla danego terenu.

W wielu przypadkach prywatne przedsiębiorstwa telekomunikacyjne i decydenci krajowych programów inwestycji w sieci szerokopasmowe uważają, że inwestycje w szerokopasmową infrastrukturę internetową dla odizolowanych wsi nie mają uzasadnienia biznesowego.

Coraz większa liczba społeczności wiejskich pokazuje jednak, w jaki sposób lokalne działania i zaangażowanie społeczności mogą przynieść rezultaty o trwałym charakterze gospodarczym i technologicznym.

Zob. s. 13, aby zapoznać się ze szczegółowymi informacjami na temat społecznościowego projektu LEADER w Finlandii, w ramach którego społeczność ta zainstalowała własną szerokopasmową sieć światłowodową.

Profesjonalne przestrzenie robocze

Wiele przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich mogłoby odnieść korzyści, gdyby miały dostęp do lokalnych profesjonalnych przestrzeni roboczych.

Dla niektórych takich przedsiębiorstw oznaczałoby to możliwość korzystania z dostępu do profesjonalnej przestrzeni bez konieczności inwestowania we własne lokale biznesowe. W innych przypadkach takie rozwiązanie mogłoby zapewnić przestrzeń do skuteczniejszej pracy niż praca w domu lub uniknięcie długich podróży do lokali biurowych na obszarach miejskich.

Współdzielone profesjonalne przestrzenie robocze mogą również pełnić rolę pewnego rodzaju ośrodka, który skupiałby lokalne przedsiębiorstwa, wspierałby tworzenie sieci kontaktów i pozwoliłoby na stworzenie wielu dodatkowych działalności gospodarczych.

Zob. s. 15, aby zapoznać się z austriackim projektem, dzięki któremu stara gospoda zmieniła się w dzieloną przestrzeń dla społeczności i do pracy.



Lokalna sieć światłowodowa w Kuhmo w Finlandii

Inicjatywa „Wiejska spółdzielnia na rzecz wiejskiej sieci światłowodowej w północno-zachodnim Kuhmo” wykorzystwała zaangażowanie społeczności, aby zainstalować lokalną infrastrukturę światłowodową oraz wesprzeć dostawę tanich i szybkich usług internetowych na obszarach, na których ludność jest rozproszona.

Przepaść cyfrowa na obszarach wiejskich w Finlandii

Kuhmo jest gminą o rozproszonym zaludnieniu w regionie Kainuu na wschodzie Finlandii, gdzie wielu mieszkańców i przedsiębiorstw nie miało dostępu do szerokopasmowej sieci internetowej.

Przedsiębiorstwa telekomunikacyjne nie uważały bowiem, że inwestycje w szerokopasmową światłowodową infrastrukturę internetową na tych terenach są atrakcyjne pod względem gospodarczym.

Krajowy program „Sieci szerokopasmowe dla wszystkich” zapewnił wsparcie komercyjnym operatorom sieci na rzecz tworzenia nowych łączy kablowych w celu dotarcia do kolejnych części kraju. Nie pozwoliło to jednak przewyżczyć barier rynkowych na niektórych obszarach; w innych przypadkach w oddalonych wsiach powstały nowe łączy, ale tylko garstka mieszkańców mogła sobie pozwolić na nie finansowo.

We wsiach o rozproszonym zaludnieniu w małym państwie takim jak Finlandia często o warunkach budowy sieci, cenach itd. decyduje jedno przedsiębiorstwo. Przypadek spółdzielni Kuhmo pokazuje, że nie zawsze musi tak być.

Petri Rinne

Fiński ekspert ds. rozwoju obszarów wiejskich

Lokalny lider

Philip Donner jest mieszkańcem wsi Iivantiira w gminie Kuhmo, który – dzięki swojemu osobistemu i zawodowemu doświadczeniu – był przekonany o potencjale cyfrowym obszarów wiejskich w Finlandii.

Jednocześnie zdawał sobie sprawę z możliwości zbudowania przez społeczność szerokopasmowej łączności światłowodowej ze względu na pierwszą pilotażową sieć szerokopasmową, którą w 2007 r. zbudowano w pobliskim Hietalahti w gminie Kuhmo.

Osoby, które dysponują pewną wiedzą, można powiedzieć – lokalni liderzy – takie jak Philip Donner, mają niezwykle znaczenie dla obszarów wiejskich o rozproszonym zaludnieniu.

Pirjo Heikkinen

Kierownik lokalnej grupy działania „Living Kainuu”

Philip Donner był inicjatorem założonej w 2013 r. lokalnej spółdzielni internetowej w północno-zachodnim obszarze Kuhmo. Była to odpowiedź na zmianę polityki w Finlandii, dzięki której podejścia oddolne również mogły otrzymać wsparcie finansowe, aby przyczynić się do eliminacji przepaści cyfrowej, która występuje na wielu obszarach wiejskich.



© Village Optical Fibre Network Cooperative of North-Western Kuhmo

Członkowie społeczności dobrowolnie poświęcili swój czas i sprzęt, aby zainstalować lokalną sieć szerokopasmową.

Proces oparty na społeczności

„Wiejska spółdzielnia na rzecz wiejskiej sieci światłowodowej w północno-zachodnim Kuhmo” rozpoczęła od zaangażowania społeczności lokalnej i zdobycia jej poparcia. Przedstawiciele spółdzielni chodzili od gospodarstwa do gospodarstwa oraz organizowali spotkania dla danych wsi i obszarów. Wyjaśniali i omawiali korzyści wynikające ze społeczeństwa informacyjnego i szanse, jakie stwarza szybkie połączenie internetowe.

Dzięki zaangażowaniu miejscowej ludności zainwestowano w budowę sieci światłowodowej. W praktyce większość prac stanowiły roboty ziemne.

Budowa sieci światłowodowej to żadna filozofia.

Philip Donner
Koordynator projektu

Wsparcie z PROW na rzecz projektu wyniosło 74% łącznych kosztów – bez tego wkładu inwestycja nie byłaby możliwa. Istotne znaczenie miało jednak również poświęcenie czasu i sprzętu przez miejscową ludność.

Oprócz wykorzystania traktorów i koparek prace nad projektem obejmowały 36 tys. godzin dobrowolnej pracy na etapie budowy. Spółdzielnia wyliczyła wartość dobrowolnego wkładu na ponad 350 000 EUR. Dzięki niemu inwestycja była dużo bardziej oszczędna, niż gdyby wykonał ją wyłącznie komercyjny podmiot gospodarczy.

Łącznie spółdzielni udało się zainstalować 165 kilometrów światłowodu. Dzięki temu powstała lokalna sieć, którą można było podłączyć do głównej krajowej sieci szerokopasmowej.

Szybkie i tanie połączenie

Równocześnie z etapem budowy spółdzielnia negocjowała z różnymi przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi warunki dostawy internetu do budowanej sieci. Ostatecznie wybrano dużego operatora krajowego, przedsiębiorstwo TeliaSonera, a sieć w północno-zachodnim Kuhmo została podłączona jesienią 2015 r.

Sieć zapewnia bardzo szybki transfer danych o prędkości wysyłania i pobierania 110 Mb/s w ramach internetu, a w ramach intranetu prędkość jest jeszcze wyższa i wynosi 1 Gb/s (w sieci lokalnej). Sieć obejmuje siedem wsi: Hietaperä, Härmänkylä, Iivantiira, Kuusamonkylä, Härmänkylä, Koskenmäki i Ylä-Vieksi.

“Najważniejszym czynnikiem, który zdecydował o powodzeniu projektu, było zyskanie zaufania i zaangażowanie społeczności. Spółdzielnia zaczynała od samych wsi oraz ich mieszkańców, w związku z czym rezultaty zostały oparte na ich potrzebach. Klientów są setki, a wdrożenie było bardzo oszczędne.

Petri Rinne

Fiński ekspert ds. rozwoju obszarów wiejskich

Zaangażowanie społeczności na wczesnym etapie sprawiło, że do korzystania z usługi zgłosiło się ponad 200 z 270 gospodarstw domowych, które objął projekt. Dzięki temu, a także dzięki lokalnej własności fizycznej sieci kablowej, każde gospodarstwo płaci stosunkowo niską cenę miesięczną w wysokości 28 EUR na gospodarstwo.

Dalsze działania w przyszłości

Spółdzielnia jest dumna z tego, że była w stanie zmienić myślenie i nastawienie zaangażowanych organów publicznych i prywatnych przedsiębiorstw do realności wykonania i wartości dostawy usług internetowych na obszary wiejskie o rozproszonym zaludnieniu. Obecnie podmioty te mają silniejsze relacje oraz prowadzą ściślejszą współpracę w danych obszarach.

Ponadto mieszkańcy wsi zdali sobie sprawę, że oddolne inicjatywy i przejęcie kontroli nad własną przyszłością naprawdę może coś zmienić, a także nabrali pewności siebie w kontekście kolejnych działań.

Dzięki własnej inicjatywie mieszkańców wsi i ich nieszablonowemu myśleniu korzystają oni obecnie z lepszych i oszczędniejszych usług internetowych niż przeciętni Finowie lub mieszkańcy fińskich miast.

Petri Rinne

Fiński ekspert ds. rozwoju obszarów wiejskich

Od zakończenia projektu w 2015 r. spółdzielnia utrzymuje sieć i dalej ją rozbudowuje. W ramach nowego PROW (2014–2020) zapewniono wsparcie na rzecz rozszerzenia sieci do wsi Viiesinjoki-Katerma i do stworzenia podobnej inwestycji we wsi Juttua-Kiekkala przez lokalną grupę działania LEADER „Living Kainuu”.

Nazwa projektu	Wiejska spółdzielnia na rzecz wiejskiej sieci światłowodowej w północno-zachodnim Kuhmo
Rodzaj beneficjenta	Spółdzielnia lokalna
Okres	2013–2015
Puła środków finansowych	Koszt całkowity: 1 884 000 EUR Wkład z EFRROW: 627 372 EUR Wkład krajowy: 766 788 EUR Wkład prywatny: 489 840 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 321 (2007–2013) – Usługi podstawowe
Więcej informacji	www.nettinoste.fi
Kontakt	pdonner@znak.fi

Nowa infrastruktura dla małych przedsiębiorstw w Górnej Austrii

Projekt „Gasthof Bräu” otrzymał finansowanie w ramach działania LEADER na pomoc w odrestaurowaniu starej wiejskiej gospody w celu zapewnienia profesjonalnej przestrzeni roboczej w centrum miejscowości Munderfing. PROW wykorzystano w ramach ogólnych prac restauracyjnych, aby pomóc w nabyciu niezbędnych urządzeń technicznych umożliwiających nowoczesne wykorzystanie biznesowe.

Nowa lokalna wizja

Munderfing jest gminą w kraju Górnej Austrii, liczącą około 3 tys. mieszkańców. Około 95% jej powierzchni wykorzystuje się do celów rolnictwa i leśnictwa.

W centrum miejscowości stoi stara wiejska gospoda Gasthof Bräu. Chociaż niegdyś była ona ważnym miejscem w życiu społecznym i gospodarczym społeczności, od 40 lat stoi pusta i niewykorzystana.

W 2015 r. gmina zorganizowała proces partycypacyjny, aby stworzyć nowe pomysły i wizję przyszłości gminy.

Przedstawiciele różnych grup zainteresowanych stron stwierdzili, że istnieje duże zapotrzebowanie na lokalne miejsce do organizacji wydarzeń i na przestrzeń roboczą. Określono, że najważniejszym projektem, który może mieć pozytywny wpływ na małe miasteczko, jest rewitalizacja starej gospody Gasthof Bräu.

Renowacje wspierane przez EFRROW

W ramach projektu przewidziano całkowitą renowację budynku. Konieczna była naprawa lub wymiana ścian, stropów, podłóg i drzwi. Zainstalowano również nowy system ogrzewania i wyposażenie.

Dzięki rewitalizacji gospody Bräu udało nam się upiec dwie pieczenie przy jednym ogniu. Pusty budynek znowu jest wykorzystywany, a gmina oferuje obecnie usługi dla potencjalnych przedsiębiorstw.

Erwin Moser
Kierownik, gmina Munderfing

W ramach renowacji stworzono nowy wystrój wnętrz. Nowe obiekty obejmują mały pokój spotkań, przestrzeń coworkingową i dużą salę, którą można łatwo rozdzielić, dzięki czemu jest odpowiednia do zróżnicowanych zastosowań.

Wsparcie w ramach działania LEADER wykorzystano konkretnie na zakup wyposażenia i sprzętu, który umożliwi profesjonalne zastosowanie biznesowe. W skład urządzeń wchodzi: rzutnik, system nagłośnienia, głośnik, ekran projekcyjny i siedzenia.

Gmina zaczęła organizować wydarzenia w gospodzie Bräu jeszcze przed zakończeniem prac renowacyjnych. Szybko okazało się, że renowacja budynku przyniosła wiele korzyści i możliwości nie tylko dla społeczności, lecz także dla regionu w szerokim ujęciu.



© Gasthof Bräu

Dzięki projektowi stara wiejska gospoda stała się nowym ośrodkiem dla biznesu i społeczności.

“Offering seminar rooms is a big step to revitalise the town centre, which was dying out as businesses moved to other areas. Now more people can use this facility and help to create a buzz.”

Rebekka Reichinger
Urzędnik

Projekt pokazuje, w jaki sposób renowacja i modernizacja istniejącej infrastruktury wiejskiej może w wartościowy sposób połączyć historię i tradycję ze współczesnymi potrzebami społecznymi, kulturowymi i biznesowymi.

Nazwa projektu	Gasthof Bräu
Rodzaj beneficjenta	Gmina
Okres	2016–2018
Puła środków finansowych	Koszt całkowity: 150 000 EUR Wkład z PROW (w tym współfinansowanie z EFRROW): 90 000 EUR Wkład prywatny: 60 000 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 19 (2014–2020) – LEADER/CLLD
Więcej informacji	www.munderfing.at
Kontakt	erwin.moser@munderfing.ooe.gv.at

4. Inwestycje w sektorze rolno-spożywczym

Sektor rolno-spożywczy w dalszym ciągu ma zasadnicze znaczenie dla wielu gospodarek na obszarach wiejskich w całej Europie. Dzięki ukierunkowanemu wsparciu inwestycyjnemu projekty wspierane przez EFRROW przyczyniły się do rozwoju i wzrostu przedsiębiorstw rolno-spożywczych oraz zwiększenia ich konkurencyjności poprzez ukierunkowane wsparcie inwestycyjne.

Wspieranie gospodarstw rolnych jest zasadniczym priorytetem programów rozwoju obszarów wiejskich (PROW), szczególnie poprzez inwestycje w środki trwałe (działanie 4) oraz rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (działanie 6).

Takie inwestycje mogą pomóc gospodarstwom w unowocześnieniu stosowanych w nich procesów lub zróżnicowaniu działalności, umożliwiając im utrzymanie się we współczesnej gospodarce poprzez większą konkurencyjność i odporność.

Modernizacja gospodarstwa rolnego

Jedną z dziedzin, które stosunkowo często są przedmiotem wsparcia z PROW, jest modernizacja gospodarstw. Dzięki ukierunkowanym inwestycjom we właściwy sprzęt i maszyny gospodarstwa mogą istotnie poprawić swoją skuteczność, w tym poprzez zmniejszenie bieżących kosztów lub zwiększenie produkcji.

Inwestycje w modernizację gospodarstw można również wykorzystać w celu podniesienia jakości produktu, skutecznego wykorzystania zasobów oraz – pod pewnymi warunkami w ramach wsparcia – spełnienia współczesnych norm higieny i dobrostanu zwierząt.

Przykładowo w ramach projektu w Rumunii zainwestowano w gospodarstwo warzywne, dzięki czemu zwiększono produkcję, stworzono nowe miejsca pracy i ułatwiono przedsiębiorstwu dostosowanie się do norm UE⁽¹⁾.

W niektórych sytuacjach jednorazowe inwestycje są wystarczające, aby zmienić perspektywy biznesowe danego gospodarstwa i zapewnić długoterminową rentowność jego działalności.

Zob. s. 19, aby zapoznać się ze szczegółowymi informacjami na temat tego, w jaki sposób wsparcie z PROW na rzecz modernizacji gospodarstwa umożliwiło wprowadzenie nowej strategii rozwoju w małym gospodarstwie mleczarskim na Słowacji.

(1) http://enrd.ec.europa.eu/projects-practice/modernisationvegetable-farm-romania_pl

Dywersyfikacja w gospodarstwach rolnych

Przedsiębiorstwa rolno-spożywcze mogą uzyskać wsparcie z PROW na dywersyfikację produkcji lub stworzenie wartości dodanej do ich istniejącej produkcji.

Szczególnie użyteczną formą wsparcia mogą być inwestycje w maszyny i urządzenia, które są gospodarstwom niezbędne do przetwarzania swoich surowców na miejscu. Takie inwestycje mogą istotnie zwiększyć rentowność gospodarstwa i zapewnić mu dostęp do nowych rodzajów rynków.

W ramach projektu w Szkocji (Wielka Brytania) środki z EFRROW zainwestowano w nowy budynek browaru, co czterokrotnie zwiększyło zdolność produkcyjną i przyczyniło się do znacznej poprawy jakości⁽²⁾.

Zob. s. 17, aby zapoznać się z przykładem wsparcia z EFRROW na rzecz greckiej spółdzielni na potrzeby stworzenia zautomatyzowanej linii produkcyjnej dla nowego produktu.

Wiele gospodarstw coraz chętniej korzysta ze wsparcia z PROW, aby zainwestować w działalność gospodarczą poza sektorem rolno-spożywczym (zob. następną sekcja).

(2) www.ruralnetwork.scot/case-studies/fyne-ales-new-brewery



Tworzenie nowego łańcucha dostaw na obszarach wiejskich w Grecji

Grupa zmotywowanych osób założyła wspólne przedsiębiorstwo, aby stworzyć nowy, całkowicie naturalny sok z granatu w regionach Attyki, Arkadii i Elidy. Wykorzystali finansowanie z EFRROW, aby wspomóc inwestycję w nową i całkowicie zautomatyzowaną linię produkcyjną.

Pomysł na nowy produkt

Grupa zainteresowanych stron zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich w Grecji dostrzegła biznesowe możliwości, jakie wiązały się z uprawą i przetwórstwem granatów w miejscu, w którym tradycyjnie uprawiano drzewka oliwne.

Celem było wyprodukowanie w stu procentach naturalnego soku, będącego alternatywą o wyższej jakości dla produktów wytwarzanych z proszku i skoncentrowanych soków, które były już dostępne na rynku w konkurencyjnych cenach.

Grupa stwierdziła, że poprzez wspólne i skoordynowane działania może osiągnąć korzyści skali i zapewnić jakość wzdłuż całego łańcucha dostaw. Takie podejście umożliwi producentom zapewnienie nie tylko wartości dodanej ich produkcji, ale także zatrzymanie więcej części z tej wartości dla siebie.

W 2011 r. 69 „producentów-udziałowców” stworzyło wspólne przedsiębiorstwo Alfios Pomegranate. Założyciele-udziałowcy pochodzili z wszystkich grup wiekowych i z różnych grup zawodowych. Chociaż wszyscy posiadali grunty rolne, jedynie 30% z nich było zawodowymi rolnikami.

Poszczególni producenci-udziałowcy uprawiają drzewa granatu na własnych posesjach, a następnie dostarczają ich owoce do wspólnego przedsiębiorstwa. Wszyscy producenci spełniają te same uzgodnione wymogi w zakresie jakości.

Przedsiębiorstwo Alfios Pomegranate SA jest samodzielną inwestycją społeczną, która zapewnia wysoką wartość dodaną.

Paraskevas Paraskevopoulos
Prezes Zarządu Alfios Pomegranate SA

Po etapie uprawy wspólne przedsiębiorstwo zajmuje się przechowywaniem, przetwórstwem, wprowadzaniem do obrotu i elementami identyfikacji wizualnej w stu procentach naturalnego soku z granatu.

Współpraca umożliwiła producentom wspólne poszukiwanie porad i podejmowanie wspólnych decyzji technicznych w zakresie jakości wyprodukowanych owoców i promocji produktów końcowych. W 2014 r. na rynek trafiły pierwsze butelki w stu procentach naturalnego certyfikowanego soku z granatu.

Dostęp do środków finansowych na inwestycje

W średnioterminowym biznesplanie przedsiębiorstwa przewidziano instalację pełnej i całkowicie zautomatyzowanej linii produkcyjnej. Celem tego działania było umożliwienie zapewnienia odpowiedniej skali i jakości produkcji.

Przedsiębiorstwo poszukiwało właściwych technologii produkcyjnych i niezbędnych urządzeń, aby spełnić swoje wymagania. Zbadano również możliwe źródła wsparcia inwestycyjnego, a następnie podjęto decyzję o złożeniu wniosku do swojej lokalnej grupy działania (Agencja Rozwoju w Olimpii).



Spółdzielnia uregulowała nie tylko produkcję i przetwarzanie nowego soku z granatu, ale także jego elementy identyfikacji wizualnej i wprowadzanie do obrotu.

Aby uzyskać wymagany poziom funduszy drugiej strony, Alfios musiał zwrócić się do swoich udziałowców o dodatkowy wkład finansowy w celu zwiększenia kapitału przedsiębiorstwa. Bez tego inwestycja nie zostałaaby zatwierdzona.

Jestem dumny z udziałowców Alfios Pomegranate oraz z ich wspólnej pracy i zapału. Zatwierdzenie finansowania LEADER na rzecz projektu zwiększyło ich wiarę w powodzenie projektu.

Paraskevas Paraskevopoulos
Alfios Pomegranate SA

Nowa linia produkcyjna

Przedsiębiorstwo stworzyło „zespół projektowy” złożony z kilku producentów-udziałowców reprezentujących różne zawody. Zespół ten nadzorował realizację projektu, w tym pierwszy i najważniejszy etap, który polegał na znalezieniu i wynajęciu odpowiednich lokali na potrzeby linii produkcyjnej.

Środki finansowe projektu przeznaczono na zakup niezbędnych maszyn do instalacji przetwarzającej sok i zamontowanie jej w wynajętych pomieszczeniach.

Nowy zautomatyzowany system objął wszystkie etapy przetwarzania, w tym: mycie, selekcję, obieranie, oddzielanie miąższu, przenoszenie do jednostki fermentacji i pasteryzacji, a także butelkowanie.

Normy techniczne dla jednostki przetwarzającej opracowano w ścisłej współpracy z dostawcą. Ponadto producenci wspólnie z nim przeprowadzili sześciomiesięczne szkolenie dla personelu w zakresie używania sprzętu. Wprowadzono system zapewniania jakości ISO 22000:2005.

Wejście na nowe rynki

Zautomatyzowana instalacja do produkcji soku zaczęła w pełni funkcjonować w styczniu 2016 r. System gwarantuje wykorzystywanie wyłącznie owoców najwyższej jakości, całkowicie zmechanizowany proces przetwarzania i bezpośrednie butelkowanie na miejscu. To zapewnia otrzymanie w stu procentach naturalnego soku bez konserwantów, substancji słodzących bądź środków aromatyzujących.

Instalacja może przetwarzać około trzy tony surowca na godzinę, co daje roczną zdolność produkcyjną równoważną około 822 tys. litrom soku. Wydajność butelkowania wynosi około 10 tys. butelek dziennie – sok jest nalewany do butelek o pojemności 250 ml i 1000 ml.

W pierwszym roku zautomatyzowanej produkcji wyprodukowano 110 tys. butelek soku, z czego sprzedano 95 tys., co daje imponujący wynik 86%. Alfios spodziewa się zwiększyć obroty w 2017 r.,

bowiem zamierza wyprodukować i sprzedać 300 tys. butelek.

Aby zapewnić sprzedaż soku, Alfios ustanowił sieć dystrybucji, obejmującą 700 punktów sprzedaży w Atenach i 200 na Peloponezie. Chociaż przedsiębiorstwo planuje rozszerzyć dystrybucję o największych sprzedawców detalicznych, dzięki stosowanej strategii marketingowej nie musi ono polegać na sieciach sklepów detalicznych, które dążą do bardzo niskich cen.

Projekt nie tylko zapewnił korzyści skali, które można osiągnąć przez współdziałanie producentów na dużą skalę, ale również udowodnił, że producenci owoców mogą z powodzeniem współpracować, aby zapewnić wartość dodaną nawet w obszarze, w którym nie istniała tradycja współpracy.

Projekt wskazuje również potencjalną długoterminową wartość początkowego wsparcia inwestycyjnego z PROW. W 2016 r., a więc już pięć lat po powstaniu, liczba producentów udziałowców przedsiębiorstwa Alfios Pomegranate zwiększyła się z 69 do 235.

Ogółem uprawiają oni ponad 163 tys. drzew granatu na łącznej powierzchni 2 tys. akrów na Peloponezie i w Attyce. Obecnie produkują 650 ton produktu rocznie, a ich celem jest osiągnięcie poziomu 5 tys. ton w produkcji rocznej.

Alfios Pomegranate zainwestował kolejne środki w rośliny oraz nabycie dodatkowego sprzętu i maszyn, aby jeszcze bardziej podnieść jakość produktu końcowego, zwiększyć wydajność pakowania i wydłużyć okres przydatności soku z granatu.

Paraskevas Paraskevopoulos
Alfios Pomegranate SA

Nazwa projektu	Instalacja produkująca sok z granatu
Rodzaj beneficjenta	Spółdzielnia producentów
Okres	2014–2017
Puła środków finansowych	Koszt całkowity: 470 613 EUR Wkład z EFRR: 223 541 EUR Wkład krajowy: 11 765 EUR Wkład prywatny: 235 307 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 123 (2007–2013) – Zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych
Więcej informacji	www.alfeiosrodi.gr
Kontakt	info@alfeiosrodi.gr

Pilna modernizacja gospodarstwa mleczarskiego na Słowacji

EFROW zapewnił istotne wsparcie inwestycyjne na rzecz stosunkowo małego gospodarstwa spółdzielczego na Słowacji, które miało przestarzałe wyposażenie. Dzięki wsparciu utrzymano rentowność gospodarstwa i rozpoczęto jego przekształcenie w średniej wielkości gospodarstwo, koncentrujące się na jakości produkcji, dywersyfikacji i wizerunku.

Pilna potrzeba modernizacji

Gospodarstwo Paňovce o powierzchni 770 ha znajduje się w południowo-wschodniej Słowacji. Zostało utworzone jako spółdzielnia państwowa w 1952 r. i usamodzielnilo się w 1994 r.

Na przestrzeni lat spółdzielnia rolnicza, która zatrudnia 30 osób, musiała stawić czoła rosnącym obawom co do złego stanu jej coraz bardziej przestarzałego wyposażenia.

Gospodarstwo zmagало się z takimi trudnościami, jak zła wentylacja i izolacja obory, zły stan instalacji elektrycznej oraz przestarzały system żywienia. Przyszłość produkcji mleka w gospodarstwie była zagrożona.

Spółdzielnia złożyła wniosek i uzyskała wsparcie inwestycyjne z PROW na ulepszenie i unowocześnienie starej obory oraz poprawę standardów higieny i dobrostanu.

Inwestycje wspierane przez EFROW

Najważniejszy etap planowania objął badania praktyczne i techniczne, w tym wartościową wizytę studyjną w spółdzielni, która posiadała nowocześniejsze wyposażenie.

Po rozpoczęciu prac modernizacyjnych okazało się jednak, że konstrukcja obory jest niestabilna. Beneficjent omówił sytuację na kilku spotkaniach z agencją płatniczą na Słowacji, która zgodziła się zapewnić wsparcie na budowę zupełnie nowej obory.

Mimo problemów i opóźnień spółdzielnia zdołała usunąć starą infrastrukturę i zbudowała nową oborę w wyznaczonym pierwotnie terminie. Było to możliwe dzięki intensyfikacji robót budowlanych i regularnym wizytom kontrolnym przedstawicieli spółdzielni.

Pragniemy stać się w pełni funkcjonującym średnim gospodarstwem rolnym, które będzie dysponować szeroką ofertą różnych produktów rolnych wysokiej jakości.

Stanislav Rákoš
Przewodniczący spółdzielni Paňovce

Nowa obora jest wyposażona w cztery rzędy kopców i może pomieścić 160 krów mlecznych. Okna dachowe zapewniają więcej światła, a regulowane plastikowe ścianki i wywietrzniki – właściwą cyrkulację powietrza.



© Paňovce farm

Nowoczesne wyposażenie jest niezbędne, aby zapewnić długoterminową rentowność gospodarstw mleczarskich na Słowacji.

Spółdzielnia jest dumna z poprawy dobrostanu zwierząt i zmniejszenia ryzyka dla zdrowia pracowników w gospodarstwie, a także z ograniczenia jego wpływu na środowisko. Czerpie również korzyści z produkcji wyższej jakości mleka surowego.

Poczynione postępy sprawiły, że gospodarstwo chce dokonać dalszych usprawnień. Opracowało dalszy projekt, w ramach którego przeprowadzone zostaną inwestycje w przetwórstwo mleka, oraz stworzyło nowoczesną stronę internetową, film promocyjny, mobilny serwis mleczarski i sklep w gospodarstwie.

Modernizacja obory pomogła nam utrzymać produkcję mleka w gospodarstwie. Ale to dopiero początek – mamy nowe podstawy, ale musimy unowocześnić również pozostałą część gospodarstwa.

Pavol Rybár

Dyrektor generalny spółdzielni Paňovce

Nazwa projektu	Modernizacja produkcji mlecznej w słowackiej spółdzielni Paňovce
Rodzaj beneficjenta	Spółdzielnia rolnicza
Okres	2014–2015
Pula środków finansowych	Koszt całkowity: 483 073 EUR Wkład z EFROW: 181 152 EUR Wkład krajowy: 60 384 EUR Wkład prywatny: 241 537 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 121 (2007–2013) – Modernizacja gospodarstw rolnych
Więcej informacji	www.pdpanovce.sk
Kontakt	rakos@vskmineral.sk

5. Inwestycje w dywersyfikację na obszarach wiejskich

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarach wiejskich w coraz większym stopniu rozwijają swoją działalność w wielu różnych sektorach gospodarki. Takie przedsiębiorstwa mogą korzystać ze wsparcia EFRROW, co z kolei może pomóc w zwiększeniu dywersyfikacji gospodarczej i zrównoważonego charakteru obszarów wiejskich.

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarach wiejskich mogą rozwijać ją w bardzo różnych sektorach. Lokalne możliwości są z reguły uzależnione od specyficznych cech danego obszaru.

Ukierunkowane inwestycje na obszarach, na których istnieją takie lokalne możliwości, mogą przyczynić się do powstania miejsc pracy, zwiększenia siły nabywczej i zrównoważonego wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich.

Jednym z obszarów wzrostu w ostatnich latach była turystyka wiejska, dzięki której przedsiębiorstwa mają szansę wykorzystać fakt, że coraz bardziej zurbanizowana i stosunkowo zamożna ludność chce wyjechać na wieś, aby odpocząć i cieszyć się przestrzenią.

W innych przypadkach niskie ceny gruntów lub aktywa naturalne mogą dać szansę na rentowną inwestycję w biogospodarkę opartą na zaawansowanych technologiach lub infrastrukturę dla energii ze źródeł odnawialnych.

Dywersyfikacja w gospodarstwach rolnych

Gospodarstwa mają coraz więcej możliwości dywersyfikacji i wyjścia poza sektor rolno-spożywczy, a PROW mogą zapewnić istotne wsparcie na rzecz takich przedsięwzięć.

Możliwości te można zrealizować w bardzo prosty sposób, np. poprzez udostępnienie istniejących pomieszczeń odwiedzającym i umożliwienie im uczestniczenia w pracy w gospodarstwie. Ich wykorzystanie może jednak wymagać również dużych inwestycji w zupełnie nowe wyposażenie, które ma służyć znacznie zróżnicowanym pracom w gospodarstwie.

Zob. s. 21, aby poznać historię młodego holenderskiego rolnika, który skorzystał ze wsparcia inwestycyjnego z EFRROW, aby stworzyć świetlicę dla dzieci w gospodarstwie rolnym.

Innym przykładem z Holandii jest projekt, w ramach którego czynnie działające gospodarstwo rolne wykorzystało wsparcie z PROW, aby zbudować na swoim terenie spa, będące nową atrakcją dla turystów⁽¹⁾.

(1) https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice/boerderij-spa-%E2%80%93-farm-spa_pl

Inwestycje w przedsiębiorstwa

Przedsiębiorcy mogą uzyskać pomoc z PROW dla przedsiębiorstw typu start-up prowadzących działalność na obszarach wiejskich. Istnieje również dostępne wsparcie na inwestycje w rozwój istniejącej działalności lub produktów.

Zakres działań, na które można otrzymać wsparcie, jest ograniczony tylko liczbą dobrych pomysłów. Wśród projektów, w odniesieniu do których przyznano wsparcie, znalazł się projekt przedsiębiorstwa specjalizującego się w kaskaderskich pokazach jazdy na motocyklach i skuterach śnieżnych w Finlandii⁽²⁾ oraz projekt przedsiębiorcy z Austrii, który chciał przekształcić stare kontenery w tanią przestrzeń mieszkalną⁽³⁾.

Wsparcie z PROW na rzecz różnych przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich może obejmować również inwestycje w modernizację sprzętu i maszyn, która ma utrzymać konkurencyjność.

Zob. s. 23, aby zapoznać się ze szczegółami na temat wsparcia inwestycyjnego z EFRROW, które przyznano przedsiębiorstwu metalurgicznemu z Węgier na zakup specjalistycznych maszyn.

(2) www.maaseutu.fi/en/practical-insights/internationalcooperation/Pages/Dreams-come-true-with-passion-andhard-work.aspx

(3) www.livingcontainer.at



Świetlica dla dzieci w gospodarstwie rolnym w Holandii

Udana realizacja projektu rolniczej świetlicy Het Hazendonkje to tylko jeden ze sposobów, w jaki przedsiębiorczy rolnicy wykorzystują wsparcie z EFRROW, aby zróżnicować działalność prowadzoną w gospodarstwach, stworzyć nowe miejsca pracy oraz przyczynić się do wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich.

Innowacyjny pomysł

Matthijs Baan jest młodym rolnikiem, który ma nowoczesne i przedsiębiorcze podejście. Wraz ze swoim ojcem prowadzi rodzinne gospodarstwo rolne w Molenaarsgraaf, wsi w Alblasserwaard w holenderskiej prowincji Holandii Południowej.

Rolnicy muszą rozwijać swoją działalność. Niektórzy rolnicy zwiększają skalę produkcji gospodarstwa, ale w Alblasserwaard nie jest to możliwe. Przyszłość będzie należeć do wielofunkcyjnego rolnictwa, które zaspokaja potrzeby społeczne, środowiskowe i konsumenckie.

Marieke Kok

Holenderski ekspert ds. rozwoju obszarów wiejskich

Matthijs Baan zainspirował się koncepcją rolniczej świetlicy. Pomysł polegał na umożliwieniu dzieciom doświadczenia życia na wsi i jednoczesnym zapewnieniu istotnego źródła dochodów dla gospodarstwa.

Rolnik rozpoczął pracę od przekształcenia starej stodoły w świetlicę. Był jednak przekonany, że aby w pełni zrealizować koncepcję, konieczna jest budowa dodatkowych obiektów na zewnątrz, aby dzieci mogły spróbować pracy na wsi ze zwierzętami oraz ogrodnictwa.

Inwestycja ze wsparciem z PROW

Na początku Matthijs Baan nie mógł uzyskać finansowania na wsparcie inwestycji w jego pomysł. Na szczęście mógł zdobyć środki finansowe z holenderskiego PROW, aby wesprzeć etap projektowania i budowy wysokiej jakości placu zabaw.

Inspiracją do stworzenia placu zabaw były potrzeby zarówno świetlicy, jak i istniejącego gospodarstwa. Zbudowano go przy wykorzystaniu materiałów wysokiej jakości, przy czym w jak największym możliwym stopniu zastosowano produkty i materiały naturalne.

Przy wykonywaniu niezbędnych prac Matthijs Baan wolał pracować z lokalnymi dostawcami i partnerami biznesowymi, napędzając w ten sposób lokalną gospodarkę i zatrudnienie.

Chcemy pracować w tej okolicy, więc bardzo cieszymy się, że Het Hazendonkje wybrało nasze przedsiębiorstwo do realizacji projektu. Codziennie widzimy rezultaty naszej pracy, a nasi ludzie są z niej dumni.

A. Mourik

Wykonawca robót budowlanych placu zabaw



© Het Hazendonkje

Het Hazendonkje pokazuje innowacyjne podejście zarówno do zwiększenia rentowności gospodarstwa poprzez dywersyfikację, jak i do zapewnienia ważnej usługi na obszarach wiejskich.

Koncepcja przynosząca liczne korzyści

Dzięki ciężkiej i konsekwentnej pracy plac zabaw był gotowy na otwarcie świetlicy. W ten sposób Matthijs Baan mógł publicznie przedstawić w pełni zrealizowaną koncepcję.

Jestem bardzo podekscytowany perspektywą połączenia pracy z małymi dziećmi z poznaniem życia na farmie.

R. Heikoop

Lider zespołu Het Hazendonkje

Plac zabaw, z którego dzieci korzystają codziennie, pobudza i wzbogaca małe dzieci oraz umożliwia im prawdziwy udział w życiu na wsi i w pracy w gospodarstwie rolnym.

Ośrodek w dalszym ciągu bazuje na tych celach, rozszerzając zakres dodatkowych skierowanych do dzieci zajęć dydaktycznych z obszaru rolnictwa i ogrodnictwa.

Dzięki świetlicy rolnik ma znaczne i pewne źródło dochodów, uzupełniające przychody z działalności rolniczej, którą w dalszym ciągu prowadzi. Co istotne, świetlica przyczyniła się również do powstania 23 miejsc pracy, z których wiele zajmują kobiety z okolicy.

Ośrodek zapewnia wiele korzyści, m.in. ułatwiając powrót do pracy rodzicom ze strefy zasięgu, a w szczególności wspierając udział kobiet w rynku pracy.

Ponadto pomagają poszerzyć wiedzę na temat życia na wsi, przyrody i rolnictwa zarówno dzieciom, jak i rodzicom, w szczególności pochodzącym z większych miast w okolicy.

Ta świetlica jest wspaniała.

W tym tygodniu nasze córki znowu bawiły się świetlicą. Wróciły do domu ze słomą na ubraniach, to wspaniale!

Informacje zwrotne od rodziców

Komentarze umieszczone na platformie Facebook

Dalszy wzrost i inspiracje

Dzięki inwestycji z PROW przedsięwzięcie w gospodarstwie rolnym stało się zupełnie samowystarczalne i nie wymaga już wsparcia publicznego. Stworzyło również wzór do naśladowania, który ma potencjał do dalszego rozwoju.

W 2016 r. Matthijs Baan z powodzeniem rozszerzył swoją działalność i otworzył drugą placówkę Het Hazendonkje w Schelluinen, około 20 km od Molenaarsgraaf. Plac zabaw powstał w oparciu o taką samą koncepcję jak w przypadku pierwszej placówki. Na początku 2017 r. oceniano już wykonalność projektu trzeciej placówki w pobliżu Rotterdamu.

Ponadto Het Hazendonkje jest szczególnie inspirującym przykładem przedsiębiorstwa typu start-up. Może on zachęcić innych do tworzenia inteligentnych i konkurencyjnych przedsięwzięć w gospodarstwach rolnych zapewniających różnicowanie, aby nie trzeba było polegać wyłącznie na rolnictwie. Matthijs Baan często dzieli się z innymi potencjalnymi przedsiębiorcami swoim doświadczeniem, które zdobył, przekształcając pomysł na Het Hazendonkje w udany biznes.

Z jego doświadczenia wynika, że jeżeli przedsiębiorca jest przekonany co do swojej koncepcji, ma odwagę realizować dany pomysł i jest konsekwentny, może osiągnąć imponujące rezultaty.

Matthijs Baan podkreśla, że niezwykle istotne jest nieszablonowe myślenie, znalezienie swojej niszy i zaangażowanie właściwych ludzi na wczesnym etapie. Kolejnym przesłaniem dla innych jest to, że trzeba mieć gotowe pomysły na działalność, zanim pojawi się konkretne zaproszenie do składania projektów.

Przedsiębiorca nie może kontrolować terminów, w jakich dostępne jest finansowanie – trzeba być gotowym na nieprzewidziane okazje.

Matthijs Baan

Rolnik i przedsiębiorca

Nazwa projektu	Świetlica Het Hazendonkje
Rodzaj beneficjenta	Rolnik
Okres	2012
Puła środków finansowych	Koszt całkowity: 123 000 EUR Wkład z EFRROW: 46 000 EUR Wkład krajowy: 46 000 EUR Wkład prywatny: 31 000 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 311 (2007–2013) – Różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej
Więcej informacji	www.hethazendonkje.nl
Kontakt	molenaarsgraaf@hethazendonkje.nl

Modernizacja rodzinnego przedsiębiorstwa metalurgicznego na obszarach wiejskich na Węgrzech

Spółka produkująca wyroby metalowe Tóth – niewielkie przedsiębiorstwo metalurgiczne działające w północno-wschodnich Węgrzech – skorzystała ze wsparcia PROW w ramach inicjatywy LEADER, aby zmodernizować swoją działalność poprzez inwestycję w nowe maszyny. Dzięki wprowadzeniu nowych produktów i zatrudnieniu większej liczby pracowników udało jej się rozszerzyć bazę klientów.

Tóth jest niewielkim rodzinnym przedsiębiorstwem produkującym poddane precyzyjnej obróbce części, takie jak podzespoły samochodowe i maszynowe, narzędzia i łańcuchy rolkowe.

Inwestycja w nowe, wielkogabarytowe maszyny została uznana za kluczową dla utrzymania zadowolenia klientów i dla produkcji nowych produktów w celu ich wprowadzenia do obrotu.

Bardziej nowoczesne maszyny

Przedsiębiorstwo początkowo uzyskało środki finansowe z PROW na zakup maszyn w 2010 r. Podstawą było działanie LEADER 413 ukierunkowane na wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy i zróżnicowania gospodarczego.

Działanie to umożliwiło zakup dwóch nowoczesnych tokarek sterowanych numerycznie za pomocą komputera (CNC), które zaczęły szybko zastępować starsze tokarki produkcyjne w sektorze.

Maszyny – zakupione po rozważeniu dwóch ofert cenowych – szybko umożliwiły przedsiębiorstwu Tóth rozszerzenie asortymentu produktów w ramach wysokiej jakości wyrobów gotowych.

Drugi etap inwestycji w ramach PROW nastąpił w 2013 r. Klient zmagał się z brakiem narzędzi, co stanowiło dla przedsiębiorstwa Tóth szansę na zastąpienie pierwotnego dostawcy, jeżeli nauczyłoby się ono produkować dane narzędzia.

Szybko uzyskano środki finansowe od lokalnej grupy działania na zakup frezarki CNC do produkcji narzędzi. Aby zakończyć działania usprawniające, przedsiębiorstwo Tóth zakupiło również piec do obróbki cieplnej i urządzenia do spawania.

Przedsiębiorstwo stanowi dobry przykład dbałości o szczegóły, łącząc oczekiwania rynkowe, jakość i przystępne ceny.

István Eged

Prezes stowarzyszenia Észak Hevesi 33 (LGD)

Wyższe dochody, więcej miejsc pracy

Przedsiębiorstwo Tóth może teraz zapewniać zwiększającą się bazę klientów, obejmującą klientów w Niemczech i Szwecji, precyzyjną jakość wykonania na wysokim poziomie.

Obrót przedsiębiorstwa zwiększył się ponad pięciokrotnie w latach 2009–2016 i osiągnął kwotę



© Tóth Metalware

Ukierunkowane inwestycje zapewniły przedsiębiorstwu możliwość ciągłego rozwoju.

blisko 900 000 EUR (z kwoty 52,7 mln HUF w 2009 r. do kwoty 279,7 mln HUF w 2016 r.).

Co istotne dla lokalnej gospodarki, przedsiębiorstwo zwiększyło zatrudnienie z zaledwie jednego pracownika w 2009 r. do 19 pracowników w 2017 r. Do grupy nowych pracowników należą zarówno wysoko wykwalifikowani pracownicy o bogatym doświadczeniu zawodowym, jak i pracownicy nie w pełni wykwalifikowani pochodzący z sąsiednich wsi w niekorzystnej sytuacji.

Ponadto przedsiębiorstwo Tóth wykorzystało inwestycje przeprowadzone w ramach EFRROW, aby dokonać kolejnych korzystnych modernizacji – w tym zakupu tokarki CNC ze skośnym łożem i maszyny współrzędnościowej CNC – przy wsparciu z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Nazwa projektu	Wsparcie na rzecz drobnego producenta wyrobów metalowych
Rodzaj beneficjenta	Przedsiębiorstwo prowadzące działalność na obszarach wiejskich (MŚP)
Okres	2010–2012 oraz 2013
Pula środków finansowych	Łączny całkowity koszt dwóch projektów LEADER: 156 301 EUR Wkład z EFRROW: 75 279 EUR Wkład krajowy: 18 820 EUR Wkład prywatny: 62 202 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 413 (2007–2013) – Jakość życia/zróżnicowanie
Więcej informacji	www.tothmetal.hu
Kontakt	info@tothmetal.hu

6. Inwestycje w przedsiębiorstwa społeczne

Zmiany w dostarczaniu produktów i świadczeniu usług na obszarach wiejskich nie tylko są konieczne, ale także oznaczają duży potencjał. Wsparcie w ramach EFRROW za pośrednictwem PROW może odegrać kluczową rolę w umożliwieniu przedsiębiorstwom społecznym rozpoczęcia działalności i świadczenia usług – w różnych dziedzinach, od sklepów po opiekę zdrowotną oraz od transportu po opiekę nad dziećmi.

Wiele obszarów wiejskich zmagają się z trudną rzeczywistością, w ramach której zamykane są lokalne sklepy i punkty usługowe, co może spotęgować cykl spadkowy. Tego rodzaju tendencje mogą skłonić więcej osób do opuszczania miejsca zamieszkania, natomiast na osobach, które go nie opuszczają, ciąży nawet poważniejsze ryzyko odizolowania i podatności na zagrożenia.

Pojawiają się jednak nowe trendy umożliwiające odwrócenie tego rodzaju tendencji spadkowych, w szczególności poprzez nowe formy działań wspólnotowych i możliwości oferowane przez technologie cyfrowe.

Jedną z praktycznych reakcji jest tworzenie przedsiębiorstw społecznych. Istnieją operatorzy komercyjni dostarczający towary i świadczący usługi w sposób przedsiębiorczy, których cele mają jednak charakter społeczny (lub środowiskowy). Zamiast generowania zysków na rzecz właścicieli lub wspólników przedsiębiorstwa społeczne ponownie inwestują wszystkie zyski, aby osiągnąć uzgodnione cele.

Usługi dla lokalnej społeczności

Wiele przedsiębiorstw społecznych, takich jak między innymi sklepy i punkty usługowe, powstało, aby świadczyć podstawowe usługi na rzecz lokalnej społeczności.

W wielu przypadkach tego rodzaju przedsiębiorstwa społeczne mogą korzystać z zaangażowania lokalnego i wolontariatu, aby świadczyć zrównoważoną usługę, której nie chce lub nie jest już w stanie świadczyć sektor prywatny.

Finansowanie w ramach PROW może być szczególnie pomocne w celu pokrycia niektórych początkowych kosztów inwestycji, aby umożliwić rozpoczęcie realizacji tych inicjatyw.

Zob. s. 27, aby zapoznać się z historią niewielkiej społeczności lokalnej w Niemczech, która zjednoczyła się w celu prowadzenia własnego lokalnego sklepu i własnej lokalnej kawiarni.

Usługi społeczne

PROW skutecznie wykorzystuje się również w celu wsparcia przedsiębiorstw społecznych, których działalność jest w większym stopniu ukierunkowana na najbardziej wrażliwych członków danej społeczności lub osoby o specjalnych potrzebach.

Zob. s. 25, aby zapoznać się z informacjami szczegółowymi na temat przedsiębiorstwa społecznego w Szkocji (Wielka Brytania) zapewniającego miejsca pracy, szkolenia i poczucie wspólnoty dorosłym mieszkańcom o specjalnych potrzebach.

Interesującą linię rozwoju stanowi wykorzystanie zwierząt w gospodarstwach rolnych w kontekście usług rehabilitacyjnych świadczonych na rzecz osób z trudnościami w nauce. Przykładowo w ramach pewnego projektu w Austrii wykorzystano wsparcie w ramach PROW w celu przekształcenia obiektów gospodarskich w ośrodek hipoterapeutyczny dla dzieci i dorosłych o specjalnych potrzebach⁽¹⁾.

Wsparcie w ramach PROW wykorzystuje się również w celu wsparcia przedsiębiorstw społecznych w bardziej ogólnym ujęciu. Przykładowo na Węgrzech finansowanie to wykorzystano w celu wsparcia rozwoju dwóch nowych centrów zasobów dla przedsiębiorstw społecznych, które przyczyniły się do wzrostu lokalnego zatrudnienia w społecznościach w niekorzystnej sytuacji⁽²⁾.

(1) https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice/buhubl-horseassisted-therapy-centre-children_pl

(2) https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice/across-country_pl



Integracja osób o specjalnych potrzebach na obszarach wiejskich w Szkocji

Centrum dla odwiedzających i sklep „Old School Boyndie Visitor Centre and Shop” na wybrzeżu Banff w północno-wschodniej Szkocji zapewnia miejsca pracy, szkolenia i poczucie wspólnoty dorosłym mieszkańcom o specjalnych potrzebach. Centrum i sklep skorzystały z finansowania za pośrednictwem LEADER zarówno w fazie rozruchu, jak i na kolejnym etapie rozwoju.

Podejście w zakresie przedsiębiorstwa społecznego

Już w latach 90. XX wieku przedsiębiorca Duncan Leece zidentyfikował wyraźną potrzebę integracji osób dorosłych o specjalnych potrzebach na lokalnym obszarze wybrzeża Banffshire w północno-wschodniej Szkocji. Rozpoczął planowanie swojej wizji i w 1999 r. utworzył fundusz Boyndie Trust.

Celem funduszu było zapewnienie szkolenia i coachingu zawodowego dla osób dorosłych o specjalnych potrzebach, jak również stworzenie nowych miejsc pracy na tym obszarze i wsparcie lokalnej turystyki dzięki stworzeniu nowego centrum dla odwiedzających.

Duncan Leece przedstawił swoje plany jednostce administracyjnej Aberdeenshire, która w 2003 r. zgodziła się na przekazanie funduszowi Boyndie Trust częściowo zrujnowanego wiktoriańskiego budynku szkoły za cenę nominalną (mniej niż 2 EUR).

Wierzę, że sukces Boyndie przynajmniej częściowo zawdzięczamy temu, że doświadczeni dyrektorzy, tacy jak ja, dostrzegli w nim przyjemny, pełen wyzwań i wyjątkowy krok w karierze.

Duncan Leece
Dyrektor generalny Boyndie Trust

Fundusz przeprowadził tymczasem konsultację wspólnotową. Mieszkańcy dostrzegli możliwości wzrostu gospodarczego i spójności społecznej związane z tymi planami.

Każdy potrzebuje wartości i celu w życiu, a my zapewniamy je ludziom, zapewniamy im poczucie przynależności do wspólnoty.

Rebecca Thomson
Trener zawodowy Boyndie

Uzyskawszy lokal i poparcie ze strony mieszkańców, fundusz otrzymał finansowanie w ramach LEADER na przekształcenie dawnego budynku szkoły w specjalnie przystosowane centrum szkoleniowe i centrum dla odwiedzających



© Boyndie Trust

Przedsiębiorstwo społeczne Boyndie nie tylko zapewnia atrakcyjne centrum dla odwiedzających, ale również stanowi podstawowe źródło zatrudnienia i szkolenia dla mieszkańców o specjalnych potrzebach.

Dawna szkoła staje się nowym centrum dla odwiedzających

Boyndie szybko udało się zapewnić szkolenie i miejsca pracy dorosłym mieszkańcom o specjalnych potrzebach, którzy wcześniej napotykali problemy w znalezieniu zatrudnienia i własnego miejsca w społeczności lokalnej.

Tymczasem centrum dla odwiedzających stało się popularne, przyciągając odwiedzających w promieniu 20 mil do kawiarni, centrum ogrodowego i sklepu z upominkami.

Kluczowe znaczenie dla powodzenia projektu miał jego cel polegający na zapewnieniu, by każdy aspekt codziennej działalności centrum dla odwiedzających stanowił okazję do nauki dla stażystów. Poznają oni tajniki handlu detalicznego (od pakowania po ustalenie cen), jak również rzemiosła, gotowania przy użyciu produktów lokalnych, uprawy i sprzedaży roślin, tworzenia kompozycji kwiatowych, pracy w recepcji, sprzątania i tworzenia wystaw.

Dzięki Boyndie otrzymałem szkolenie, którego nie otrzymałbym nigdzie indziej.

Nathan Beattie
Stażysta Boyndie

Boyndie powiększa swoją siedzibę

Duncan Leece wkrótce zaczął odczuwać, że zakres projektu przerasta możliwości lokalowe obecnej siedziby. W 2011 r. zwrócił się o drugi etap finansowania w ramach LEADER, aby pomóc sprostać dalszym ambicjom Boyndie Trust.

Finansowanie zostało wykorzystane na remont i rozbudowę siedziby. Warsztat został przeniesiony do nowego budynku, a zwolnioną przestrzeń przeznaczono na stały obszar szkoleniowy. Dokonano udoskonaleń w sklepie, rozbudowano parking i centrum ogrodowe.

Zatrudniono dwie osoby w celu dalszego rozwoju możliwości handlowych i szkoleniowych, dzięki czemu zatrudnienie znalazło więcej osób dorosłych o specjalnych potrzebach. W ujęciu ogólnym stworzono co najmniej dziewięć nowych miejsc pracy i zachowano dziewięć istniejących miejsc pracy. Ponadto przeszkolono około 60 osób.

Ogólnie finansowanie pomogło wykorzystać istniejące zalety gospodarcze i społeczne centrum, jak również stworzyć atrakcyjniejsze centrum dla odwiedzających i atrakcyjniejszy sklep dla turystów.

[Rozwój] przyczynił się do doskonalenia umiejętności pracowników, zwiększonego poziomu turystyki, wzrostu dochodów, a ponadto do stworzenia nowych miejsc pracy.

Duncan Leece
Boyndie Trust

Miejsca pracy w ogrodach, sklepie i kuchni

Zazwyczaj w centrum dla odwiedzających pracuje siedem lub osiem osób, które zajmują się gotowaniem w

kuchni, obsługą klientów w restauracji i sklepie, produkcją rzemieślniczą i ogólnym zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania centrum oraz opieką nad centrum.

Centrum wciąż się rozwija i dobrze prosperuje, dostosowując się do potrzeb klientów i rozszerzając swoją działalność w celu przyciągnięcia nowych rynków.

Celem Duncana Leece'a jest zapewnienie, by Boyndie nadal utrzymywał się na czołowej pozycji wśród najnowszych tendencji w handlu detalicznym, spełniając oczekiwania klientów i znajdując nowe sposoby na przyciągnięcie odwiedzających.

Ponadto przedsiębiorstwo społeczne pozostaje wierne swoim podstawowym wartościom obejmującym zapewnienie zatrudnienia osobom, które mogą napotykać trudności w tym zakresie w bardziej tradycyjnych miejscach pracy, niedostosowanych do ich potrzeb.

Przekształcenie przedsiębiorstwa społecznego w sukces

Dla Duncana Leece'a – byłego dyrektora – kluczem do spełnienia społecznych ambicji funduszu jest przekształcenie przedsiębiorstwa społecznego w sukces finansowy, a zatem uniezależnienie się od dotacji lub organizacji charytatywnych.

Nie ulega wątpliwości, że udało mu się tego dokonać. Nawet po zakończeniu otrzymywania wsparcia finansowanego w ramach LEADER Boyndie wciąż jest zrównoważoną, istotną, popularną i rozwijającą się organizacją. Obecnie, po ponad piętnastu latach działalności w sektorze, może ona polegać na dochodach własnych.

W inicjatywie LEADER chodzi o długofalowe skutki i cel ten udało nam się w dużym stopniu osiągnąć. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że wybrzeże Banffshire skorzystało z inicjatywy LEADER pod względem poprawy jakości obiektów i usług oraz zwiększenia ruchu turystycznego, co samo w sobie przyczynia się do poprawy dobrobytu.

Duncan Leece
Boyndie Trust

Nazwa projektu	The Old School Boyndie Visitor Centre and Shop
Rodzaj beneficjenta	Przedsiębiorstwo społeczne
Okres	2011–2012
Pula środków finansowych	Koszt całkowity: 199 260 EUR Wkład z EFRR: 85 682 EUR Wkład krajowy: 16 233 EUR Wkład prywatny: 97 345 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 411 (2007–2013) – Konkurencyjność
Więcej informacji	http://www.boyndievisitorcentre.co.uk
Kontakt	boyndietrust@hotmail.com

Mała wieś w środkowych Niemczech korzysta ze spółdzielczego sklepu

Nowy sklep spółdzielczy w Ballstädt jest kierowaną przez społeczność inicjatywą zapewniającą mieszkańcom wsi dostęp do podstawowych towarów i usług. Samowystarczalne sklep i kawiarnia stały się również ważnym miejscem spotkań dla powiększonej wspólnoty.

Odpowiedź na potrzeby lokalne

Wieś Ballstädt jest położona w powiecie Gotha w Turynii, na obszarze o raczej niekorzystnych warunkach gospodarowania. Jedyna piekarnia, jedyny sklep i jedyna prywatna restauracja w tej liczącej tylko 700 mieszkańców wsi zostały zamknięte w 2014 r.

Mieszkańcom wsi odebrano dostęp do podstawowych towarów i usług oraz cenne miejsca spotkań.

Spółeczność zjednoczyła się, aby znaleźć praktyczne rozwiązanie odpowiadające jej potrzebom. Stworzyła spółdzielnię kierowaną przez bardzo aktywny zarząd składający się z mieszkańców posiadających różnorodne przeszkolenie i doświadczenie zawodowe (w obszarze sprzedaży detalicznej, finansów, IT itd.).

Uzyskała dostęp do finansowania w ramach LEADER, aby zainwestować w stworzenie własnego spółdzielczego sklepu i własnej spółdzielczej kawiarni.

Niewielka inwestycja, znaczące wyniki

W ramach projektu odnowiono i przekształcono istniejący budynek w centrum wsi. Położenie budynku obok świetlicy dla dzieci i przychodni lekarskiej sprawiło, że stał się on wygodnym miejscem spotkań dla społeczności.

Potrzebne było wykonanie znaczących prac, w tym: odnowienie sufitów i ścian, malowanie i otyłkowanie, wyposażenie kuchni, stworzenie zewnętrznych powierzchni magazynowych oraz instalacji systemów wentylacji i ogrzewania.

Ponadto utworzono niewielką powierzchnię wypoczynkową, aby zapewnić mieszkańcom wsi nieodpłatną przestrzeń umożliwiającą utrzymywanie kontaktów towarzyskich.

Sklep spółdzielczy – otwarty sześć dni w tygodniu – przyczynił się do zwiększenia dostępu do podstawowych towarów i usług, a zatem do niezależności starszych mieszkańców.

My, starsi mieszkańcy, jesteśmy bardzo zadowoleni. Teraz nie musimy już zawsze prosić naszych dzieci [o zrobienie nam zakupów].

Sieglinde Möller
Mieszkanca Ballstädt

Sklep, który obsługuje 70–110 klientów dziennie, jest samowystarczalny finansowo i zapewnia trzy ekwiwalenty pełnego czasu pracy. Członkowie spółdzielni



© The new cooperative store at Ballstädt

Wiejski sklep w Ballstädt stanowi także istotne miejsce spotkań społeczności.

również chętnie wspierają funkcjonowanie sklepu w przypadku dużej liczby klientów.

Kawiarnia bardzo szybko stała się również centrum życia wsi w ciągu dnia. Zachęciła do interakcji międzypokoleniowej i zapewniła wygodną przestrzeń spotkań dla lokalnych przedsiębiorców i rzemieślników.

Poczucie wspólnoty międzypokoleniowej ponownie wzrasta. Wszyscy doświadczają nowego poczucia przynależności i dumy w związku z nową sytuacją w Ballstädt.

Horst Dünkel
Wójt gminy Ballstädt

W 2016 r. zapewniono w ramach LEADER dalsze wsparcie w wysokości blisko 7000 EUR z przeznaczeniem na realizację projektu instalacji nowych chłodniczych szafek wiszących w sklepie spółdzielczym.

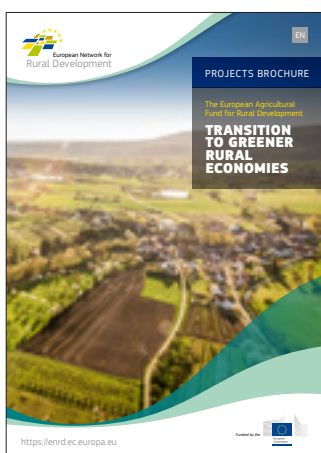
Nazwa projektu	Nowy sklep spółdzielczy w Ballstädt
Rodzaj beneficjenta	Spółdzielnia
Okres	2015–2016
Pula środków finansowych	Koszt całkowity: 35 947 EUR Wkład z PROW (w tym współfinansowanie z EFRROW): 17 952 EUR Wkład prywatny: 17 995 EUR
Działanie w ramach PROW	Działanie 19 (2014–2020) – LEADER/ CLLD
Więcej informacji	Zob. profil Konsum Ballstädt na Facebooku
Kontakt	steffenbessing@gmail.com

WCZEŚNIEJSZE BROSZURY O PRZYKŁADOWYCH PROJEKTACH WSPÓŁFINANSOWANYCH Z EFRROW

Więcej inspirujących przykładów projektów rozwoju obszarów wiejskich wspieranych z EFRROW można znaleźć we wcześniejszych wydaniach broszury o przykładowych projektach współfinansowanych z EFRROW. Każde wydanie zawiera bardziej szczegółowy opis przykładowych projektów, które przyniosły oczekiwane rezultaty, i dotyczy konkretnego zagadnienia z zakresu rozwoju obszarów wiejskich.

Są one dostępne na stronie ENRD w zakładce „Publikacje” pod adresem <https://enrd.ec.europa.eu>

Przejdźcie na bardziej ekologiczną gospodarkę obszarów wiejskich



Integracja migrantów i uchodźców



Inteligentne i konkurencyjne obszary wiejskie



Priorytety rozwoju obszarów wiejskich 2014–2020



Broszura z przykładami projektów EFRROW realizowanych w latach 2007–2013



Włączenie społeczne



Usługi w zakresie ochrony środowiska



Młodzi rolnicy i młodzi ludzie na obszarach wiejskich w Europie



Inne fundusze UE



INNE PUBLIKACJE ENRD

Czytając różne publikacje ENRD, na bieżąco zapoznacie się ze wszystkimi najnowszymi wiadomościami, poglądami i zmianami w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich w Europie.

Są one dostępne w zakładce „Publikacje” pod adresem <https://enrd.ec.europa.eu> Zapraszamy również do subskrypcji publikacji poprzez wysłanie wiadomości e-mail na adres subscribe@enrd.eu.

NEWSLETTER

Wszystkie najnowsze wiadomości na temat rozwoju obszarów wiejskich z Europy bezpośrednio w jednym e-mailu miesięcznie! Newsletter ENRD zawiera krótkie streszczenie nowych kwestii, gorących tematów, wiadomości i wydarzeń z zakresu rozwoju obszarów wiejskich w Europie.

RURAL CONNECTIONS

Rural Connections Rural connections to magazyn ENRD służący tworzeniu sieci. Przedstawiane są w nim indywidualne i organizacyjne punkty widzenia dotyczące istotnych kwestii z zakresu rozwoju obszarów wiejskich, a także historie i profile projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i stron zainteresowanych tym tematem. Magazyn zapewnia także czytelnikom najświeższe informacje na temat rozwoju obszarów wiejskich z całej Europy, które mogły ich ominąć. Magazyn jest wydawany dwa razy w roku w sześciu językach UE (EN, FR, DE, ES, IT, PL).

PRZEGLĄD OBSZARÓW WIEJSKICH UE

Przegląd obszarów wiejskich UE to główna publikacja tematyczna ENRD. Prezentuje najnowszą wiedzę i wyjaśnienia w konkretnym temacie, istotnym z punktu widzenia rozwoju obszarów wiejskich w Europie. Przykładowe zagadnienia to: przedsiębiorczość na obszarach wiejskich, jakość żywności, zmiana klimatu i włączenie społeczne. Magazyn jest wydawany dwa razy w roku w sześciu językach UE (EN, FR, DE, ES, IT, PL).

No.23 – Gospodarka ekologiczna. Szanse dla obszarów wiejskich w Europie



No.22 – Inteligentne i konkurencyjne łańcuchy dostaw żywności i napojów



No.21 – Wkład obszarów wiejskich w wyzwania stojące przed Europą



JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- jeden egzemplarz: poprzez EU Bookshop (<https://bookshop.europa.eu/pl/home/>);
- więcej niż jeden egzemplarz lub plakaty/mapy: za pośrednictwem przedstawicielstw Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/represent_pl.htm); za pośrednictwem delegatur w państwach spoza UE (http://eeas.europa.eu/delegations/index_pl.htm); poprzez kontakt z serwisem Europe Direct (http://europa.eu/contact/index_pl.htm) lub
- telefonicznie pod numerem 00 800 6 7 8 9 10 11 (*). 11 (numer bezpłatny z każdego miejsca w UE)

(* Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy mogą jednak naliczać opłaty; opłaty mogą również podlegać połączenia z budek telefonicznych lub hoteli).

Opłatne publikacje

- poprzez EU Bookshop (<https://bookshop.europa.eu/pl/home/>)

ENRD online



Polub
profil ENRD na Facebooku



Można śledzić @ENRD_CP
na Twitterze



Można obejrzeć nagrania
video na kanale EURural na
YouTube



Można dołączyć do grupy
dyskusyjnej LinkedIn ENRD



ENRD Contact Point
Rue de la Loi/Wetstraat, 38 (bte 4)
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 2 801 38 00
info@enrd.eu



Urząd Publikacji

<https://enrd.ec.europa.eu>



European Network for
Rural Development